

Redacțiunea, Administrațiunea și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisorile neîncercate nu se pri-
mesoc. Manuscrisurile nu se re-
trimite!

Birourile de abonațiuni:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primesc în Viena
Budolf Mosse, Haasenstein & Vogler
(Otto Maas), Heinrich Schölkopf, Alois
Bernoldi, M. Dukes, A. Oppel, J. Dan-
enberg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mezei, Eckstein Bernat;
în Frankfurt: G. L. Dausbe; în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie
gazonată pe o coloană 6 or.
în 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tariful și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
serie 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMERŪ DE DUMINECĂ)

„Gazeta” iese în fiecare d
Abonamente pentru Anul I-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șes luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe un an 40 franci, pe șes
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I: pe un an
10 fl., pe șes luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șes luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atâtu abonamentele câtu și
inserțiunile suntu a se plăti
înainte.

Nr. 120.—Anul II.

Brașov, Duminecă 28 Maiu (9 Iunie)

1889.

Din cauza sfințelor sêrbători ale Rosa-
lilor, diarul nu va apăre până Marți sêra.

Brașov, 27 Maiu

Sfânta scriptură ne spune, că
în ziua cincidecimeii se întâmplă
minunea, că fiindu tcti învățaceii
lui Christos adunați, se făcu fără
de veste sunetū din ceriu, ca de
unū vēntū ce vine cu viforū și li
se arătară limbī împărțite ca de
focū și începură a vorbi în tôte
limbile, propovēduindū făcare în
altă limbă noua învățatură.

Mâne serbămū cu toții acestă
di mare a Rosaliilor, sêrbămū
sêrbătorea spiritului limbilor, că-
roro li s'a datū menirea, de a cul-
tura neamurile și a le adăpa cu
învățaturile dumneșești.

Ziua cincidecimeii este simbolul
culturei nōstre creștinești, este
sêrbătorea limbilor. Ea ne arată
că cultura omenimei urmărește
unulū și acelașu scopū: cunos-
cința adevērulii, dēr că mijlo-
culū de-a ajunge la cunoscința lui
este limba. Și fiind-că deosebite
suntū neamurile pe pământū și
fiecare vorbesce altă limbă, numai
în limba lorū se potū adăpa la
isvorulū culturii creștinești.

În țera nōstră însă s'au rēdi-
catū proroci mincinoși, carī vorū
sē restōrne temelile culturii creș-
tinești, dīcēndū că numai prin
limba lorū ea se pōte lăti și ce-
rēndū dela popōre, sē se lapede
dē graiulū lorū și sē începă a
propovēdui cu tōtele învățaturile
civilizațiunei într'o limbă străinā
lorū.

Și acestă secestrare a culturii
în folosulū unui singurū neamū se
face în puterea împrejurării, că
tōte aceste popōre locuescū îm-
preună în unulū și acelașu statū.
Pentru că trăimū în una și aceeași
casă, sub unulū și acelașu cope-
rișū sē ne desbrăcămū ore de firea
nōstră și de dreptulū nostru de a
nisui ca sē cunōscemū adevērulū,
făcare cu puterile sale spirituale

și cu ajutorulū limbei, ce i-a dat'o
Dumneșeu?

Așa ceva nu pōte intra în ca-
pulū unui omū cu mintea sănā-
tōsă, dēr nu se pōte uni nicī cu
învățaturile creștinești, carī ne
spunū sē iubimū pe deapōpele
nostru ca pe noi însine și dēcā
sōrtea ne-a legatū unii de alții pu-
indu-ne sub unulū și acelașu co-
perisū, sē căutămū a trăi în bună
înțelegere lāsāndū ca fiecare sē se
bucure în liniște de ce e alū sēu.

Prorocii maghiarisării ne vinū
mereu cu cultura lorū maghiară
vrēndū a ne convinge, că numai
acestă ne pōte mântui.

Apoi nu este așa cinstiți pro-
roci! Mințiți când dīceți, că nu-
mai în limba vōstră se potū pro-
povēdui învățaturile vēcului lumi-
natū, pēcătuiți chiar în contra
spiritului creștinești, care cobo-
rēndu-se peste capetele apostolilor
în ziua cincidecimeii a proclamatū
egala îndreptățire a tuturorū lim-
bilorū, ca mijlocū spre a ajunge
la ținta cea mare a culturii ome-
nimei.

Scopulū este și rēmāne unulū
și acelașu. Nu esistă o cultură
maghiară, română, germană deo-
sebită, numai mijloculū limbei o
face maghiară, română ori ger-
mană.

Nu vēdū așadēr prorocii min-
cinoși din vremurile lui Tisza
Kalman, că vrēndū a ne lua mij-
loculū, care este limba nōstră
romānescă, ne iau și puțința de a
ajunge vre-odatā la cultură? Căci
după orînduielele provedinței unū
poporū numai în limba sa se pōte
cultiva.

Cei ce ne îmbiā dēr cu cul-
tura lorū nu suntū în stare a nī-o
da nicī pe acestă, chiar sē voimū
a-o primī; dēr prin aceea că ne
împiedecă în folosirea liberă a lim-
bei nōstre ne ținū pe locū, ne ținū
în întunereū și nu ne lasă sē ne
bucurāmū de bunătățile culturii, nu
ne lasă sē înaintāmū pe cărarea

ce a deschis'o vēculū luminatū pro-
gresului națiunilorū.

Este dēr unū pēcatū de mōrte,
celū sēvērșescū contra poporului
romānū aceia, carī prigonescū
limba lui, căci limba este firea a
doua a omului. Iai limba și i-ai
luatū temelia și scopulū existen-
ței sale.

Și tocmai pentru că limba este
unū tesaurū atâtū de scumpū alū
popōrelorū, nu pōte fi o luptă mai
drēptă și mai sfântă ca lupta pen-
tru apērarea limbei. Privindū în
jurulū nostru vedemū că luptele
dintre naționalități, mai alesū în
monarchia nōstră, se învērtescū
mai multū împrejurulū dreptulū
de limbă. Căci fără acestū dreptū
nu pōte fi egală îndreptățire, nicī
cultură, nicī libertate.

Amū dīsū însă de mai multe
orī și o repetāmū: N'ajunge sē
dovedimū, că aștēptā unū lucru
cu neputința aceia, carī în ideia
lorū nebunā credū, că spiritulū
limbei lorū are farmeculū de a
face cu timpulū pe toți Nemaghiarii
sē vorbescă unguresce. Oricātū
de convingētorū le-amū vorbi, ei
nu ne vorū înțelegē. N'ajunge dēr
sē le arătāmū, că speranțele lorū
suntū deșerte și nu se potū îm-
plini niciodatā, ci se cere ca sē
și combatemū cu tōtā energia pe
tōte tērēmurile, ce ne mai stau des-
chise, primejdioșele porniri, relele
tendințe și sē respingemū atenta-
tele în contra limbei și a culturii
nōstre romānescē.

Dea cerealū, că asupra tuturorū
fiilorū națiunei nōstre sē se po-
gōre spiritulū acelei mārēțe însu-
fleșiri pentru păstrarea și apērarea
limbei, ce a încălđitū pepturile
strāmoșilorū nōstri, carī ne-au lā-
satū neștirbitū ca moștenire acestū
scumpū tesaurū, fără de care viața
nōstră n'ar mai avē nicī unū în-
țelesū!

Revista politică.

Din năuntru. În dieta ungrēscă din
Pesta au fostū certuri mari în zilele a-

cestea între guvernamental și opozițio-
nali. Partida opozițională îl dăscăli
ērăși uritū pe ministrulū Tisza. Ii spuse,
că majoritatea din dietă și-a format'o
prin ilegalități, prin abusus de putere
și prin corupțiune. L'au numitū trādă-
torū, căruia nu i-se pōte încredința con-
ducerea țerii, dēcā dușmanulū ar intra
în ea. Sistemulū de guvernare alū re-
gimului tiszaiștū a produsū tōte relele
și nemulțămīrile, miseria, decadința mo-
rală, actele de violență ale esecutorilorū,
abusulū de putere în oficiu, falsificarea
libertății alegerilorū. Dēcā Tisza nu va
pārasi de bună voiā puterea, va fi spul-
beratū, căci a infectatū moralulū și o-
nōrea nației ungrēscē. Ađi numai trei
cercuri electorale mai suntū, care nu se
vēndū pe bani la alegeri. Ministrulū
Tisza e unū mortū viu, plutesce în aerū
ca cosciugulū lui Mohamedū. Ordine
de dreptū nu mai esistă, siguranța drep-
tulū de asemenea a dispărutū. Pretutin-
denea e imoralitate politică, ba imora-
litatea a pētrunsū până și în viața
privatā.

De acestea și-a auditū d-lū Tisza și
împreună cu partida sa în ședințele die-
tei din sēptēmāna acestă. Și când dom-
nesc asemenea stări ticăloșe, șovinistilor,
orbiți de nenorocita patimă ce'i stăpā-
nesce în contra naționalitățilorū nema-
ghiare, totū numai la maghiarisare le e
gândulū, ēr nu la îndreptarea relelorū.
Arū voi ca grădinile și asilurile ungu-
rescē de copii sē fabrice Unguri din co-
pii Romānilorū, Sasilorū, Sêrbilorū, Slo-
vacilorū, Șvabilorū, așa ca odatā sē fiā
17 milioane de Maghiari! Arū vrea ca
tōte, dēr tōte fără excepții, sē mērgā
pe ungrēscē. Hei, dēr nu-i nebunū
cine mănāncă 7 pite — ba încă șovi-
niștii vrēu sē mănānce chiar 17 — ci e
nebunū celū care li-le dā. Dēr de geaba
se facū fărime sē se sporēscă. Ceea ce
e în contra firei omenescē, nu vorū putē
sē schimbe svêrcolirile unorū căpiați!

Din afară. Toastulū Țarului Rusiei
ținutū în zilele trecute, cu ocaziunea
unei festivități militare, în care a decla-
ratū, că *principele Muntenegrului e uniculū
amicū credinciosū alū Rusiei*, preocupā
mereu lumea politică. „Post” din Ber-

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS”.

Judecata vulpei.

Snōvā culēsā din gura poporului
de

P. Ispirescu.

Unū omū odatā mergea la trēba lui
prin nisce munți. Alătura drumului aude
unū glasū milogindu-se și grāindū:

„Fă-ți milā și pomanā, creștine, și
mē scapā dela peire.

— Cine ești tu și unde te afi?

— Ia, aici, aici, în vāgāuna asta.
Fă bine, așa se trāesci, și dā la o parte
pētra de d'asupra”.

Omulū cautā în drēpta, cautā în
stānga și dā de vāgāună, d'asupra căreia
era unū petroiū mare.

Ce sē veđi d-ta? Acolo era culcu-
șulū unui bālaurū. Pe când se afla elū
încolăcitū și durmia, ētā că unū colțū
de pētrā, grōsničū de mare, se desface
din munte, și prāvāindu-se la vale,
cade dreptū peste vāgāuna bālaurului
și-lū închide acolo. Șērpele svīc! în susū,
svīc! în josū, ca sē iasā. Ași! unde era

pomana aia? Pētra mare astupā intrarea
vāgāunei, de nu rēmāsese locū deschisū
nicī câtū sē bagī degetulū. Se svīrcolia
bālaurulū în ghiara morții de fōme, de
sete și de ostēnlā, și ca sē scape d'acolo,
era peste pōte.

Rugăciunile șērpelui înmōiā inima
omului, și acesta, îndoiesitū de nenoro-
cirea bietului șērpe, se pune de cautā
o pārgiā, se luptă cu bolovanulū de
pētrā și încetū, încetū, îl dēte nițelū la
o parte de d'asupra vāgāunei, atâtū câtū
putū șērpele sē iasā.

— Bogdaproste! că mai vēđui odatā
lumina sōrelui, mai potū sē rēsufli și
eu în voe, dīse bālaurulū. Gātesce-te
acum, omule, că am sē te mănāncū.
Nu mai potū, uite, de fōme sunt lihniți
dela inimā.

— Ce stai tu de vorbesci, bālaure?
D'apoi eu ți-am făcutū bine. Asta sē'mī
fie ore rēsplata?

— Bine, nebine, nu voiu sē sciū.
Rēsplătire la noi nu scrie.

Și de-odatā se încovrigā împrejū-
rulū omului și-lū cuprinse, de acesta nu se

mai putea mișca din locū.

— Stai frate, mai dīse omulū. Ast-
felū ți-e dreptatea? Eu nu mē cunoscū vi-
novatū cu nimicū. Sē mergemū la ju-
decatā.

— Sē mergemū, dēcā vrei judecatā.
Dērā eu îți spui, că o sē pierđi. Totuși,
ca sē nu poți a te plānge, că te-am
māncatū pe nedreptū, aidemū la jude-
catā. Numai grābesce pașii, că mi-e fōme
de totū.

Și mai slābindū pe omū din chingī,
acesta apucā pe cāmpū cu pași grābiți
și tremurāndū de fricā. În calea lorū în-
tālnescū unū bou pāscāndū, și se în-
dreptarā cātrā dēnsulū.

— Boule! prinse omulū a dīce:
Ēcā, ēcā, ēcā, din ce am scāpatū pe
șērpele āsta, și ēcā, ēcā, ēcā, ce umblā
elū sē'mī facā. Cu dreptulū e?

— Da! pré cu dreptulū, rēsponse
boulū. Ascultā: eu slujescū pe omū de
când eramū vițelū. Nu e destulū că'mī
lua laptele, când eramū micū, de răb-
damū de fōme, căci n'aveamū ce suge;
nu e destulū, că după ce m'am mārīttī,

trāiamū mai multū cu dīlele fără sē'mī
dea nutrețū d'ajunsū, ērā eu trāgeamū
la plugū, la carū și la tōte poverile, la
care mē punea elū, fără sē cārtescū;
acum, ci-cā am îmbētrānitū, mē lasā
pe cāmpū sē mē hrānescū, ca sē mē
mai ingrașū nițelū, și apoi sē mē vindā
la măcelarū. Așa este — dreptatea o-
mului.

— Auđi, omule? întrebā bālaurulū.

— Auđi, rēsponse omulū. Dērā sē
scii, că eu nu sunt mulțumitū de jude-
cata boului. Sē mergemū și la altulū sē
ne judece.

— Poți tu sē mergi câtū vei pofti.

Eu una sciu, că mi-e fōme. Inșe, ca sē
nu mai aibi cuvēntū de pricinuire, aide
fie, sē'mī facū pomanā cu tine sē mer-
gemū și la altū judecatorū.

Omulū, cu inima câtū unū purece
de fricā, o ia înainte pe drumū, și în-
tālbindū unū calū într'o livade, îi dīse
și lui:

Calule, ētā ce am făcutū bālauru-
lui acestuia și ētā cum vrē sē'mī rēs-
plătēscā. Cu dreptulū e?

lină dă, că acestă toastă a fostă adresată Austriei, fiindcă o fôie militară din Viena amenințase pe Muntenegru. Foile rusesci dă, că prin toastul acesta Rusia a arătată Europei, că și păstrează libertatea sa de acțiune și că nu mai încheie alianțe și tractate cu nici o putere, decât numai cu Muntenegru. Mai ținându sémă de scirea adusă de „Post“, că Rusia înarmeză ca nici-odată și că în cercurile militare se vorbește de un războiu apropiat, care va izbucni la toamnă ori cel mult la primăveră, ușor ne putem esplica neliniștea ce a cuprins lumea politică în fața celor ce se petrec în peninsula balcanică și mai ales în Serbia.

Turburările din țările trecute în Belgrad, arestarea fostului ministru-președinte Garașanin, venirea exmitropolitului Mihail în Serbia, întorcerea ex-regelui Milan la Belgrad, scirile despre venirea reginei Natalia în Serbia, despre reinstalarea Mitropolitului Mihail, despre pensionarea Mitropolitului Teodosiu și a Episcopilor Nicanor și Demetriu, cari s'au pronunțat pentru divorțul părechei regale sârbesci, despre turburări nouă ce se așteptă în Serbia, în fine nesiguranța ce domnesce în peninsula balcanică, toate acestea sunt de natură a aștepta cele mai mari îngrijiri.

Dér nu numai în Orient e situațiunea atât de încordată, ci și în Occident. Dacă e adevărată scirea ce o dă „Figaro“ din Paris, că între Germania și Italia s'a încheiat o convențiune militară, în puterea căreia armata italiană se pune pe același picior cu armata bavareză în casă de războiu, ér în Roma va sedé o delegațiune militară germană și în Berlin o delegațiune militară italiană, încorporate amândouă la statul major general reciproc, atunci e greu să nu credi, că Germania se gândesce eventual la ofensivă în contra Francei. Cât de mare e înverșunarea Francezilor în contra Italianilor, din cauza alianței lor cu Germanii, ne dovedesce și faptul, că diarele franceze provocă pe posesorii francezi de rentă italiană să o arunce pe piță ci în schimb să cumpere rentă rusescă. De altă parte se vorbește, că principele Muntenegrului e însărcinat din partea Țarului cu o misiune specială pentru Paris.

În același timp însă Germania își face un dușman în coste, care-i pôte pricinui mari neajunsuri în casă de războiu cu Franța. Se scie, că guvernul Elveției a espulsat de pe teritoriul acesteia pe comisarul polițienesc german Wohlgenuth pentru spionaj și uneltiri socialiste. Guvernul german după ce a amenințat în tot chipul pe Elveția — deși chiar o parte din diarele germane au condamnat aceste amenințări, dăcându că prin ele se îngreiază situația Germanilor în Elveția

— acum pretinde, ca guvernul elvețian să revôce decretul de espulsare a comisarului Wohlgenuth. Dér precum nu s'a spăriat Elveția de amenințările de mai înainte, așa nu va lua în sémă nici pretențiunea din urmă a Germaniei. Elveția lucră înainte fortificându și granițele atât spre Germania, cât și spre Italia, în spre care și Francezii au făcut și fac încă fortificări puternice.

SCIRILE ȚILEI.

Diecesă romană gr. cat. de Oradea mare serbeză ađi aniversarea de 40 ani a întronisării Ilustrității Sale Preasfințitului Domn Episcop Mihail Pavel în scaunul episcopesc de Oradea mare, sêvșită în 8 Iunie 1879. Clerul și poporul din diecesă alergă, precum suntem informați, ași manifesta iubirea și venerațiunea cătră Archiereul său, vrednic urmaș al nemuritorului Samuil Vulcan. Inceputul l'a făcut preoțiunea din districtul Macăului, care a trimis Ilustrității Sale din acestă incident o adresă omagială, arătându-i adâncă recunoștință, ce-o sême clerul și poporul român pentru multele și marile binefaceri, de cari s'au bucurat în tot timpul guvernării actualului Episcop, care a adus și aduce necurmată mari jertfe pentru prosperarea hisericeii, pentru promovarea învățămîntului și înaintarea culturii române prin așezăminte și fundațiuni generose.

Și'n adevăr, Ilustritatea Sa Episcopul Pavel a jertfit în timp de 10 ani de când ocupă scaunul episcopesc de Oradea-mare nu mai puțin decât 300,000 florini pentru scopuri culturale și umanitare.

Unindu-ne doririle noastre cu acele ale diecesanilor Prea Sfinției Sale Episcopului Pavel, îi dorim dela Dumnezeu viață îndelungată, tări și mulțămirea sufletescă de a-și vedé încununare cu succes și sport bogat operele muncii și ale stăruințelor sale nobile spre binele bisericeii și al națiunii noastre!

Recunoștință. D-lu Ioan Gozman, învățător în Bădăcin (Sălagiu), ne trimite o corespondență în care își exprimă recunoștința față cu D-lu Georgiu Pop de Bășesci pentru multele jertfe ce le aduce acestă bărbat în folosul bisericeii și al națiunii, ér în special își exprimă mulțămirea și recunoștința sa pentru abonarea pe-o jumătate de an a numărului de Dumineca al „Gazetei Transilvaniei“ pe séma a 50 învățători români din Sălagiu, între cari e și d-sa.

„Progresul“ e numele unui diar român, ce va apăre dela 1 Iulie în Cernăuți. Comitetul de redacți se compune din br. Eudoxiu Hurmuzaki,

br. Stîrcea, cav. de Flondor și alți Români fruntași din Bucovina. Redactorii sunt deja angajați, precum ne spun foile din Bucuresci. Aparițiunea acestui diar va fi un adevărată progres pentru Românii bucovineni.

Noul tarif pe zone pentru transportul persónelor, care va intra în vîgore pe căile ferate ungare ale statului în August, e terminat, precum i-se comunică fôiei „Pol. Corr“. Întraga țară e împărțită în 14 zone. Prețurile sunt în zona întâia: la trenurile de persóne cl. I. 50 cr., cl. II 40 cr., cl. III 20 cr.; la trenurile accelerate cl. I 70 cr., cl. II 55 cr., cl. III 35 cr. În zona cea mai departată prețurile sunt la trenurile de persóne cl. I 8 fl., cl. II 6 fl. 20 cr., cl. III 4 fl.; la trenurile accelerate cl. I 9 fl. 60 cr., cl. II 7 fl., cl. III 4 fl. 80 cr.

Despre limba germană în școlele din Arad scrie „Budapesti Hirnap“: „Orașul martirilor merge totdeuna înainte, când e vorba de ceva patriotic ori practic. Senatul școlar orășenesc, care în ședința din urmă s'a ocupat cu problema împovărare a elevilor din școlele elementare, a hotărît, ca numărul orelor de desemn și de lucru de mână să se împuțineze, ér limba germană să se ștergă cu totul. Cu deosebire arată Vida Boross, cât de absurd e, din punct de vedere pedagogic, a sili pe micii copii încă în șola întâia a învăța îndată două limbi și cât de multă strică toamă simțămîntul de limbă maghiară. Alexiu Kunz accentuă forțe corectă că timpul destinat pentru studiul maghiar, trebuie strict ținut.“

La acesta răspunde „Sieb. Deutsch. Tgsblt“: Când noi aducem aceleași motive pentru ștergerea limbei maghiare din clasele de jos ale școlilor noastre, fiindcă strică simțămîntul de limbă germană al copilului, atunci acesta se înfieră ca ceva nepatriotic. Astfel de casuri, în care chiar pedagogii unguri ne dau dreptate, sunt cea mai bună dovadă, că curentul domnitor nusesce, a restringe popórelor de altă limbă ale țării dreptul de a cugeta și a simți liber în limba lor maternă. Și acesta se numesce apoi „liberalism“!

Favoruri pentru voluntari. Ministrul unguresc de culte și instrucțiune a dat o ordinațiune, în care dă, că înscrierea voluntarilor pe un an, cari cercetă universitatea, politechnicul și academiile de drept, e valabilă și pentru timpul serviciului militar, așa că după terminarea acestuia nu li-se cere a se înscrie din nou. Cei cari își fac serviciul militar înainte de începerea studiilor la școlele înalte, se pot înscrie, fără a trebui să amintescă și obiectele

singuratic. Acesta se cere mai ales pentru știpendiști. Înscrierea se pôte face și prin cereri netimbrate, trimise prin poște. Înscrierile acestea se fac dela 1—8 Octomvre și tot în acestă timp se dau și cererile pentru scutire de bani de colegii. Voluntarii, înscriși deja la una din școlele înalte, folosesc știpendiile și în timpul voluntariatului, decât au, ori pot chiar concura la știpendii. Voluntarii, cari sêvesc și al doilea an, nu mai pot folosi știpendiile în acestă al doilea an, dér le pot cere după terminarea serviciului militar, decât și continuă studiile. Știpendiștii, cari fac serviciul militar după terminarea studiilor, au dreptul a folosi știpendiul și în anul înteu de voluntariat, petiționându la ministerul instrucțiunii. Mediciniștilor, cari intră în serviciul militar la 1 Aprilie, li-se socotesce semestrul întreg, dér nu și obiectele, care numai pentru un semestru sunt obligătoare. Acei mediciniști, cari au făcut serviciul militar înainte de terminarea studiilor universitare ori de întreruperea lor, pot încă înainte de procurarea absolutorului, în cursul semestrului al doilea, să depună esamenele și rigurosul pregătitor ori, decât acestea le-au dat, să depună rigurosul practic.

Școlele populare din Austria. În Austria, fără de Ungaria, se află 16.440 de școli publice, 492 de școli private cu drept de publicitate și 489 de școli private fără drept de publicitate. Între aceste școli sunt numai 61 românesci; germane sunt 7606, rutene 1634; 4319 cehice, 1544 polone, 535 slavone, 908 italiene, 353 slovacice și 4 maghiare. În 451 de școli este limba de învățămînt mixtă.

Focul. Ni-se scrie din Bihor: O mare primejdie amenințase în noaptea de 5 Iunie a. c. comuna Betfia din com. Bihor. Anume pe la 11 ore se aprinse locuința unui sătean și numai decât se încinse în flăcări din toate părțile. Un vînt strajnic, ce începuse a sufla, a făcut, ca vecinii să nu pôtă grăbi în ajutorul nefericitului lor consăten, avîndu se stea pază pe vîrfurile caselor lor proprie, ca nu cumva se ia foc și acelea. Priveliștea era înfiorătoare; scînteile duse de vînt sburau de cugetai, că s'au pornit toate stelele cerului. Doi copilași ai omului și puține unelte numai cu cea mai mare opintire și pripejduire au putut fi scose. Casa și ce a fost pe lângă ea tôte au ars până la pămînt. Asigurat n'a fost nimic. Causa focului se dă, că ar fi fost băgarea de sémă cu coptul pînei. Între altele însași șola, biserica și casa parochială încă au fost în pericol. Focul a ținut până a doua zi.

— Da, da, cu tot dreptul, răsunse calul. Dér tu, omule, cum faci dreptate pe pămînt? Nu care cum-va ore te socotesc a fi mai brăz? Noi slujim la stăpînul nostru din tată în fiu; când eram mic, copiii lui se jucău cu mine și i purtam în spinare. După ce m'am mărit, din câte primejdii nu l'am scăpat, și cât am mai muncit amarnicul de mine! Mai de multe ori flămîndu decât sătul, ajunsese într'un rînd să dăc pe coste de fôme și de neingrijire. Acum mă găsesc că sunt pre bătrîn. Mi-a dat drumul să pasc în voe, până să-și găsescă timp, să-mi dea cu parul în cap, să mă omore, ca să-mi iea pielea. Astfel este răsplata omenescă pe pămînt.

— Auđ tu omule? dăse bălaurul.
— Auđ, răspunse omul. Și cu tôte acestea eu nu sunt mulțămit de judecată. Să mergem și la al treilea să ne judecăm. Ascultă-mi și astă rugăciune, să te fie Dumnezeu.

— Ei, apoi te-ai prea trecut! Multe

ai voi d-ta. Și deși mi vine leșin de fôme, etă mă înduplec și de astă dată, numai și numai să nu fi mai rămăie nici un cuvînt de bîrfelă și să fi tacă fleonca. Aidem și la al treilea judecător.

Mai mergîndu ei ce mai merse în tîlniră o vulpe.

— Vulpe, încep omul a dă, etă ce bine am făcut eu bălaurului acestuia și etă ce rău va să-mi facă el mie. Cu dreptul e? Judecă tu!

— Ce ai dă, ce ai dă? întrebă vulpea.

Omul își mai spune încă-odată focul ce-l ardea.

— Ca să judec, trebuie să merg la fața locului, să ved cu ochii mei și să aud cu urechile mele. Alfel nu știu să judec.

Se învoiră și plecă câte trei la fața locului. Și ajungîndu aici, încep omul să spu șiretenia pricinii:

— Ecă, ic în vîgăuna asta sedea bălaurul încolăcit și pietroiul asta, năpraznicul, cădînd din munte, îi as-

tupă eșirea. Trecîndu p' aici, șerpele mă rugă să-l scap de peire. Eu, prostul, vrui să-i fac bine, mă luptai, dedu bolovanul nițel la o parte și-i făci loc să eșă. El, decă eși, mă cuprinse, cum îl veđi, încovrigîndu-se peste mădurele mele, și voesce să mă mănance.

— Așa este bălaure?
— Așa, da! Fiindu-că astfel cere dreptatea.

Vulpea se gândi nițel și răspunse:
— Măi, frate, desluși-mă bine, că eu nu pricep așa advocătesce. Spune, omule, șiretenia din capul locului, și arată-mi și cu mîna.

Omul încep din nou să spuie, și cu gura, și să arate și cu mîna:

— Etă în vîgăuna asta de ic, pe care o veđi cu ochii, sta șerpele încolăcit și astupat acolo de pietroiul ala marele...

— În vîgăuna asta dăseși? întrepruse Vulpea. Ce, smintit ești mă? Nu se pôte una ca asta; spune drept, omule.

— Drept spuie.

— Așa este, bălaure?
— Tocmai precum spune omul.
— Fie, că mie nu-mi vine să cred, că pôte să încapă o așa namilă de trup într'o atît de micuță vîgăună. Trebuie să ved cu ochii mei ca să cred.

Șerpele vră să încredințeze pe vulpe. Se descovrigă de pe om, se terece, se strecoră în vîgăună, încet, încet, încolăcindu-se ca să încapă.

În vremea asta vulpea face un semn cu ochiul omului. Acesta o pricepe.

Și tocmai când bălaurul dăca vulpei:

— Acum veđi?
— Veđi.
— Ei, credi?
— Cređi.
— Judecă după dreptate.
— După dreptate judec...

Omul puse umărul, se opintă cu desnădejduire, dete pētra la loc, și clap! acoperi vîgăuna din nou.

Vulpea dăse:
„Așa cere dreptatea“.

La pedagogiul c. r. din Cernăuți se află între 129 de elevi 50 de Români și 50 de Ruteni; ér între 100 de eleve se află 13 Române și 4 Rutene.

Sinagogă trăsnetă. Evreii din Bacș-Topolya, în Ungaria, au pățit-o în ziua de 30 Mai. Un trăsnet a lovit sinagoga. Abia trecută câteva minute după ce Evreii eșiră din sinagogă, unde erau adunați la rugăciuni, și étă că un trăsnet puternic, slobodindu-se asupra sinagogei, isbi în coperișu cu atâta putere, încât un adevărat nor de fum se ridică spre cer, așa că locuitorii credură, că arde sinagoga. Bătură clopotul într-o dungă și pompierii eșiră ca să stingă focul. Numai după aceea luară de veste, că nu fum se ridică din sinagogă, ci praf. Păreții sinagogei în urma sgduiturei celei mari se crăpară, grințile se mișcă delă locu și multe obiecte prețioase, ce erau în sinagogă, au fost stricate, pricinuindu-se astfel o pagubă forte însemnată.

Defraudant prins. Casierul cassei de economii din Lipto-Szt.-Miklos, Leopold Hermann, care fugise la America cu mulțime de losuri, în preț de peste 8000 fl., ce le luase dela ómeni particulari sub pretext, că le trimite la Viena ca să le timbreze, a fost arestat în New-York. Nu se scie decât va fi estradată, deoarece „hoții privați“, precum se dice, nu se estradază.

Nou vals de I. Ioanovic. „Iubita viața României“ e un nou vals pentru pian, două mâni. Prețul 1 fl. Se înțelege, că această nouă compoziție deșteptă dinainte interesul publicului musical. Și acest interes este într'atâta justificat, întru câtă tocmai acest vals al celui mai îndestrat învătăcelu al lui Strauss nu e întră nimic inferior valsului „Valurile Dunării“, din contră noul vals „Iubita viața României“, după judecata bărbaților speciali, întrece pe cele de mai înainte chiar în tóte 5 părțile sale prin simțire, prin cursul său melodic bogat și prin efectul însufletitor. Depositul se află în librăria lui Polatssek din Timișóra. Se trimite pe lângă rambursă.

Punerea temeliei unei școle comerciale.

Cetim în „Monitorul Oficial“ din București:

Duminecă, 21 Mai, ziua Sântilor Impărați Constantin și Elena, hramul sântei Mitropolii, M. S. Regele și A. S. R. Principele Ferdinand, însoțiți de adjutantul de serviciu, au mers, la órele 10 dimineața, spre a asista la serviciul divin.

Majestatea Sa și Alteța Sa Regală, după ce au fost întâmpinate la sosire de I. P. S. S. Mitropolitul Primat, în-

congiurată de înaltul cleru, au ascultat slujba religioasă, ce s'a oficiat în prezența I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, a I. P. S. S. Episcop, membri ai sântului Sinod, a D-lui general de divizie I. Em. Florescu, președintele Senatului, a D-lui L. Catargiu, președintele consiliului de miniștri, a D-lui Gr. G. Păucescu, ministru al domeniilor, a D-lui Em. Protopopescu-Pake, primarul Capitalei, și a unui număr public.

După serviciul divin, Majestatea Sa și Alteța Sa Regală merseră în apartamentul I. P. S. S. Mitropolitului Primat, unde bine-voiră a se întrețină cu toți membri sântului Sinod și celelalte persoane prezente.

La órele 11^{1/2}, Majestatea Sa și Alteța Sa Regală merseră spre a lua parte la solemnitatea punerii pietrei fundamentale a școlei de comerț din Capitală, unde, la sosire, au fost primite de I. P. S. S. Mitropolitul Primat, de D. general I. Em. Florescu, președintele Senatului, de D. Lascar Catargiu, președintele consiliului de miniștri, de D. Gr. G. Păucescu, ministrul domeniilor, de D. primar al Capitalei cu consiliul comunal, de P. S. S. Arhiepiscopul Silvestru, vicarul sântei Mitropolii, de D. director al școlei împreună cu corpul profesoral și de o mulțime însemnată a comercianților Capitalei, în care timp muzica regimentului 6 dorobanți, aflată acolo, intona imnul național.

În frumosul pavilion, ce se ridică la fața locului, în giurul cărui se află toți elevii școlei comerciale, P. S. S. Arhiepiscopul Silvestru celebră un oficiu divin pentru consfințirea viitoare a clădirii, și apoi D. Licherdopol, directorul școlei, pronunță următorul discurs:

„Sire! Corónă lui Stefan, contopită cu a lui Mihai și refăurită în Corónă de oțel pe câmpul de vitejie, încinge glorios Angusta frunte a Majestății Vostre ca o garanție de unire și de tăriă. Unirea și tăriă au adus ordinea și securitatea, ér ca fruct al lor dezvoltarea țerei în tóte direcțiuni.

„După furtună, un sóre vesel și strălucitor; după crâncenul resbel, civilizătorele îndeletniciri ale păcii; după strălucitele fapte de arme ale marelui Căpitan, folosítorele instituțiuni ale reformatorului. Tóte s'au succés într'o ordine admirabilă, și ca printr'o favóre a Providenței, ne-a fost dat nouă, generațiunei actuale, să asistăm la îndeplinirea atâtor fapte mărețe!

„Sire! Trebuie să fie într'adevăr ceva providențial, pentru-că pe când făceați se seocrotescă cu pieptul de viteji viitorul țerei — pe când dedeați nouă și puternice aripe avântului ei către fericire, Vă mai rămânea încă timp să dați o intensă atențiune bisericei și școlei, acestei inseparabile dualități, drage inimii Românilor. Câte monumente religioase nu s'au reedificat și clădit din nou! Câte instituțiuni de cultură nu s'au fundat sub înțelepta Domniă a Majestății Vostre!

„Acum avem mângăierea, că se edifică acest sanctuar măreț al comer-

ciului, în care juna generațiune comercială se va adăpa la sacra sorginte a științei, și a învăța, după cum deja s'a dist, că în comerțul cel adevărat se mai află și altceva decât cifre, registre, polițe, bani și tencur de marfă.

„Da, Sire, juna generațiune comercială nu trebuie să fie lăsată a se conduce numai după nisce rutine fără de nici un șir și fără de nici o legătură între dênsele. Comerciantul, avându conștiință de înaltul rol, pe care lă jăcă în societate, rol eminamente utilitar d'a transforma, conserva și transporta materia, nu se mai pôte include în rutina unei strimte specialități. Elu trebuie să fie condus de luminile științei, car după cum a dist ilustrul Würtz, deșteptă, călăuzesce și fecundă geniul inventator; ér căutarea adevărului — scopu al științei — duce mai curând sau mai târziu la descoperirea utilului, care este și țința comerciantului.

„Actuala organizațiune a învățământului nostru comercial, bună pentru un început și pentru o epocă de tranzițiune, nu mai răspunde astăzi trebuințelor noastre sociale. Starea de astăzi a societății e departe de cea de acum un pătrar de secol, și astfel reclamă o reformă corespunzătoare în instrucțiunea comercială. Odată cu înălțarea acestui palat, se edifică în noi convicțiunea, că reforma așteptată se va săvârși; dovadă este prezența la această solemnitate a Majestății Vostre, care nu aș lăsat să trecă nici o ocaziune, în care să nu însuflești realizarea binelui, frumosului și a utilului.

„Să trăiți, Majestate! Să trăescă Majestatea Sa Regina! Să trăescă Alteța Sa Regală, Principele României!“

Apoi D. primar rosti următoarea cuvântare:

„Sire! Țera este unanimă ca să recunoască și să proclame adevărul, că tóte ideile înalte și generose, tóte ramurile de activitate utile și producătoare au găsit pururea, pe lângă inițiativa încurajătoare, și sprijinul cald și statornic din partea Majestății Vostre. Dovadă, atâtea institute, atâtea societăți, cari datoresc existența lor și progresele crescende, ce realizează zilnic, grațiosei bună-voiri a Majestății Vostre și a M. S. Reginei.

„În special, comerțul, această ramură de activitate socială, care este părgia cea mai puternică a prosperității publice, a fost necurmat obiectul sollicitudinii și preocupărilor celor mai părintesci ale Majestății Vostre chiar dela fericita sosire pe pământul României.

„Căile ferate create sub fericita Domnie a Majestății Vostre au chemat comerțul Capitalei la mari și fructuose destinate. Acelor cari se datoresc estensiunea și înfrumșețarea Bucureștilor, lor Capitală trebuie să le recunoască repede ei transformare, înmulțirea și înlesnirea transporturilor și relațiilor comerciale Capitalei datoresc dezvoltarea și importanța, la care se găsește ajuns. Crearea apoi a institutelor de credit, cari au succedat drumurilor de fer, și în fine reforma codicelui de comerț sunt atâtea avantaje cu consecințe incalculabile, cari s'au adăos la semnele de sollicitudine, pe cari Majestatea Vostră prin miniștrii săi a manifestat continuu pentru comerțul Ca-

pitalei și pentru gradul de importanță ce aș bine-voit a'i da.

„Comerțul la rândul său și după dênslu Capitală întrăgă, recunoscători pentru înalta protecțiune a Majestății Vostre, nu au perdit din vedere nici o ocaziune, ca să mărturisescă profunda lor grațitudine datorită Suveranului, căci pe Tron priveșcu cu mândria geniurilor bunelor inspirațiuni pentru Patriă și pentru fericirea neamului românesc.

„Lipsa încoronarea edificiului, completarea mijlocelor pentru ca comerțul românesc să fie rădicat la înălțimea importanței și dezvoltării, la care se găsește în Statele civilizate, pentru ca el să pôte juca rolul demn ce i revine în schimbul universal și să lupte cu inteligență și succés în nobilul și pacificul concurs deșchis activității lumii întregi, voesc să vorbesc despre o școlă de comerț demnă de marea regim al Majestății Vostre, și care să corăspundă aspirațiilor comune ale Capitalei Regatului român și comerțului ei.

„Bine-voind, Sire, a asista la această solemnitate destinată a încuraja și a da un mai mare avânt comerțului românesc, puneți nu numai temelie unui edificiu destinat junimei comerciale studioase, dér încă pecetluit în pétra neperitóre legământul comerțului d'a corespunde mărețelor și patrioticele vederi ale Majestății Vostre, și comuna București, organ legal al cetățenilor, prezintă Majestății Vostre simțimintele adânc de recunoscători și devotament ce datoresc și trebuie să datorescă pentru Majestatea Vostră, pentru Majestatea Sa Regina, nobila și incomparabila mamă a necesităților, și pentru ilustrul vâltar al Dinastiei Vostre, cărui i adunați și agonisiți zilnic o bogată țestre de fapte mari și de strălucite exemple.

„Trăiescă Majestatea Sa Regele! Trăiască Majestatea Sa Regina! Trăiescă Alteța Sa Regală Principele Ferdinand! Trăiască România!“

M. S. Regele răspunde:

„Primiți căldurosele Mele mulțămiri pentru cuvintele așa de bine simțite și măgulitoare ce Mi-le adresați. Sunt mândru și fericit de tot ce s'a făcut până acum sub domnia Mea pentru biserică și școlă, și sper, că vom pôte face încă mai mult.

„Credința și instrucțiunea, fiind temelii sprijinitori cei mai statornici ai societății, Statul are datoria de a se îngriji neincetat de dênsele; fără religione nu pôte fi simțiminte înalte, fără instrucțiune nu se pôte înțelege aspirațiunii naționale.

„Am venit dér cu mare plăcere în mijlocul D-vostre spre a asista la această frumoasă serbare închinată instrucțiunii comerciale, a cărei dezvoltare este viața Mea dorință, fiindcă se deschide astfel tinerimei un însemnat câmp de activitate, dându-i o direcție folositoare. Urez din tot sufletul ca școlă comercială, care se va ridica pe aceste temelii, să fie nu numai o podobă pentru Capitală, ci mai ales un nou îndemn spre învățământul practic și ca jertfele, pe cari țera le face în tóte ramurile instrucțiunii publice, să fie răsplătite prin o bună și solidă educațiune a generațiilor viitoare, cărora va reveni într'o di cărmuirea treburilor Statului.“

Poesii populare.

Mândră mândruța mea,
Să te pot eu sămăna,
Mai cu drag te-aș secera,
Și te-aș face stog în prag,
Și te-aș îmblăți cu drag,
Și te-aș măcina mărunt
Prin morișcă de argint,
Și te-aș cerne
Prin sprincene
Și te-aș frământa 'n inele,
Și te-aș da inimii mele!

Grăbi maica de mē dede
Până'i fū grădina verde.
Nici o lună nu 'nplinii
Și la maica ér venii.
Maica dete-a mē 'ntreba:
„Cum trăiesci tu, fca mea?“
— Taci, maică, și nu 'ntreba,
Ci te uită 'n fața mea,
Că-i galbină ca ceara,
Galbină-i, maică, ca focul,
C'a trecut risul și jocul,
Galbină-i, maică, ca ceara,
C'a trecut risul și fala!

Vine lăsarea de secă,
Vine mi, mamă, să mē necă

Unde-o fi apa mai lată,
C'am rămas nemăritată.

„Frunză verde bob și linte,
Descunună-mē părinte,
Că de mē'i descununa,
Trei sute de zloți și-oiu da!..“
— Descununa-te-aș, nu pott,
Cununia a fost la mine,
Ochi'n cap au fost la tine,
Să te fi uitat mai bine
Cu cine-ai venit la mine.

Frunză verde de trifoiu,
Mai vino, bade, la noi,
Nu veni de multe ori,
Ci 'ntr'o di de nouă ori;
De și-a părea, bade, multă,
Ți-oiu spune și mai pe scurt:
Vin' numai odată'n di,
Când sórele-a răsări,
Și te du când a sfinți..

Nu lăsa, Dómne, să moră,
Până ce nu mē însoră,
C'ar fi pré mare păcat,
Ca să moră neînsurat.

De-ar fi badea de Română,
L'ăș purta cu doru 'n sină,

Badea nu-i de legea mea
Și nu l'oiu pôte purta!

Codrle frunză pustie,
Spune la badea să vie
C'acuma mi dor și mie
Că s'au copt strugurii 'n vie!..
Bate vântul lin și lin
Vorbe dela Badea vină, —
Bate vântul rece — rece,
Precum vină, așa vor trece!

Leneșea.

Multă mē miră ce să mē fact,
Cum bărbatul s'ă îmbracă,
Că de când m'am măritat,
Nicidecum n'am răsufat.
Diminșă când mē scolă,
Până ce dau un ocol
În ogradă și-am mâncat,
Numai ce vedă ca'nserat.
Când mē pună séra la torsă,
Vedă bărbatul mănios,
Îmi și lasă frul din mână,
Și m'apucă să facă de cină;
Până cina o gătesc,
Dómne, tare mē trudesă.

După cină ér mēntorc
La caeră ca să mai torcă,
Apoi, séraca de mine!
Aș vorbi și n'am cu cine,
Că bărbatul mi-se culcă,
Eu să lucru singurică?
Scolă-te bărbate bune
Și povestesc cu mine,
Că singură mi-e urit
Și-astăzi nu m'am odichnit.
Scii tu, dragul meu bărbate,
Că n'ai cămașe pe spate?
Aș cumpăra nu'i de unde,
Și golul nu'l pott ascunde.
Hai bărbate să ne dăm,
Până să ne cumpărăm;
Dér de-omă lua dela săsime,
Pânza pré scumpă ne vine.
Lasă, mēi bărbate, lasă,
C'oiu face eu pânză-acasă,
Spăla-voiu eu torturile
Șoiu pune-apoi stativale,
Șoiu urdi o pânză lungă,
Da de lungă câtă o pungă,

După această M. S. Regele și A. S. R. Principele Ferdinand cimentară prima piatră a fundației, urmate în această ceremonie de multe din persoanele prezente, între cari și D. Năstase Avramovic, un proprietar generos, care dăruie acestei instituții o sumă de 10.000 lei.

Majestatea Sa Regele și Alteța Sa Regală se întreținură apoi cu multe din persoanele prezente, examină planurile clădirii și luându-și ziua bună dela toți, se întoarseră la Palatul la orele 12^{1/2}.

INSPECȚIUNI MILITARE.

Totul „Monitorul oficial“ al României comunică:

Marți, 23 Mai, la orele 5 și jumătate după amiază, M. S. Regele și A. S. principele Ferdinand, însoțit de adjutantul de serviciu, au mers la casarma Alexandria pentru a inspecta batalioanele al 2-lea și al 3-lea de vânători.

La sosire, Regele și Principele au fost întâmpinați de d-lu general de divizie A. Cernat, comandantul corpului II de armată, de d-lu general Dona, comandantul diviziei a III-a de infanterie, de d-lu Colonel Mărculescu, comandantul pieței, și de d. colonel Carp, șeful statului-major al corpului II de armată.

După ce Majestatea Sa și Alteța Sa Regală au trecut pe dinaintea frontului batalionelor, ce erau așezate în coloane de companii în curtea casarmei, fiind foarte viu aclamați de trupă, Regele ordonă să se execute pe rând de fiecare batalion mărșă armelor, focurile din loc și din mers, și diferite mișcări din școala de batalion în pas ușor și în urmă primii defilarea.

După terminarea inspecției, Regele adună în giurul Său pe d-nii ofițeri, și după ce le făcu observațiile sale în privința mișcărilor executate, exprimă înaltele sale mulțumiri d-lor majori Vidulescu și Bereșteanu, comandanții acelor batalioane, precum și d-lor ofițeri pentru gradul de instrucție ce a constatată la inspecția de față, mai cu seamă că toți recruii sosiți în anul curent se află în front.

Apoi Majestatea Sa și Alteța Sa Regală vizitară infirmeria și saloanele ocupate de trupă, ér la orele 7 s'au întors la Palat.

Mercuri, 24 ale curente, la orele 10 și unu quart, Majest. Sa Regele și A. S. R. Principele Ferdinand, însoțit de adjutantul de serviciu au mers să inspecteze direcția fortificațiilor armatei.

La sosire, Majestatea Sa și Principele au fost întâmpinați de d. general Manu, ministru de resbel, de d-lu general Berendei, inspectorul genului, de d. general Barozzi, șeful casei militare a Majestății Sale Regelui, de d-lu general Fălcoianu, șeful marelui stat-major, de d. general Arion, inspectorul artileriei, de dd. colonel Carp, Argintoiu, Lahovary, precum și de alți d-ni ofițeri atașați pe lângă direcția fortificațiilor.

După aceea, Regele inspectă planul general al diferitelor tipuri de forturi ca și planul de detaliu al lucrărilor și deosebitele mostre de piatră, cărămidă și altele, ce slujesc la construcție.

În urmă Augustul Suveran binevoit să viziteze localul dotației armatei, ér la orele 11 și jumătate, M. Regele și A. S. R. Principele Ferdinand s'au întors la Palat.

Acte de barbarie.

„Arbeiter-Wochen-Chronik“ din Budapesta Nr. 15 ne comunică următorul act de barbarie, care ne reamintesc volnicile brutale din evul mediu:

Unul din cei mai avuți proprietari

din comitatul Komorn, care a reprezentat de mai multe ori în parlamentul cercul său, se aprinse de mânie, dintr'unu lucru de nimic, în contra unui agricultor. Țăranul era într'o stare materială bunicică, avea casă și holde, și trăia mulțumit, până când ațipă mânia avutului despot (tiran). Atunci se isprăvi și cu pacnică vieță a țăranului.

Proprietarul de pământ dete omnilor săi aspră poruncă, ca să isgonască pe bietul țăran din casă, *să-i dărime casa* și până a nu trece 24 de ore să are pământul unde a fost casa, în care locuise până aci o pacnică familie. Cruda poruncă fii împlinită. Încă nici nu se iviseră dorile țării următoare, și i-se și anunță proprietarului de pământ, că țăranul și familia lui *ingheta fără adăpost*, că din casă n'a rămas nici o piatră pe alta și ferul plugului a scormonit pământul unde fusese casa.

Bietul om isgonit se duse la judecător și pări pe avutul proprietar. Acum îl cuprinse groza pe violentatorul, căci fapta sa se pedepsea cu temniță. Promise deci țăranului *dece mii florini*, dacă și va retrage pâră, d'omul maltratat stăruiește pe lângă dreptul său. De altminterlea o retragere a pării nu i-ar mai ajuta nimic proprietarului, deoarece delict de felul acesta se urmăresc din oficiu. În nevoia sa, proprietarul se adresă către unul din cei mai distinși avocați din capitală (Budapesta) și-l rugă să se însărcineze a-l apără; pe lângă acesta hotărî să apeleze la grația regelui (impăratului), declarând în același timp, că i va da țăranului greu lovit despăgubire din destul. Proprietarul speră în grația regescă, deoarece el, precum e de tot cunoscut, stă în mare favoare la Majestatea Sa.

„Neues Pester Journal“ comunică din Chicinda:

Fisalgăbirăiatul de aci a terminat înainte de câteva zile cercetarea în contra a doi funcționari comunali, cari au abusat în mod rusinos de puterea lor în oficiu, storcându într'unu casă criminală mărturisiri dela cei învinuți prin torturi.

Casul e următorul:

La 19 Aprilie a. c. noaptea veni comerciantul de cereale din Bassahida, Iosef Sporer, în biroul comunali și denunță funcționarilor comunali, cari chețuiau acolo, că servitorea s'a Rosa Kelemen i-a furat 150 fl. Ajutorul de notar Eugen Horvat se duse în casa comunali și luă interogatoriul servitorei, care mărturisă, că a furat. Mai târziu veni notarul comunali Alex. Müller și adlatul său Demeter Birimatz cu totă compania dela chef în localul oficiului ca să continue cercetarea. Puseră în lanțuri pe soldatul dela herghelă Privatsek, care primise, cum se dicea, o parte din banii furați, îl bătură și i strinseră corpul nenorocitului în inele de fer, bătut cu cuie de fer așa că soldatul, ca să scape de chinuri mărturisă că are nisce bani, grajd. Acolo se află însă numai 7 fl., ce și i crățase el din plata sa. Tot așa îi merse și soldatului dela herghelă Hornyak pe care-l călcără cu picioarele și-l puseră în lanțuri, d'ér care cu toate durerile ce le suferă susțin, că e nevinovat. Apoi luă acești închisori din nou pe servitorea Rosa Kelemen la răspundere. Ii puseră lanțuri la mâni și o bătură pe corpul gol. Ca să scape de dureri, spuse servitorea, că 50 fl. din banii furați i-a dat altei servitore. Acum veni rândul jertfei a patra, care în urma bătăilor ce le-a suferit a zăcut în pat trei luni. Încă o a cincea persoană avu să sufere asemenea brutalități din partea pașalelor satului, până ce în fine „cercetarea“ s'a terminat. Acum se ocupă autoritatea disciplinară cu afacerea acestor notari comunali, pe cari i-a suspendat din funcțiuni.

Dăm loc următorului Apel al femeilor române Sălăgiene, pe care îl recomandăm publicului român cu totă căldura:

APELUL.*

Reuniunea femeilor române Sălăgiene, înființată abia de unu deceniu, stând la înălțimea misiunii sale, a dat probe evidente, că nu numai aclamă cu cea mai viuă bucurie totu semnul de progres și cultură națională, ci se și silește din răpuleri a conlucra la avântul acelu progres. Dovadă e, că în timpul mai recent a înființat și susține o școală pentru creșterea fetitelor române cu reședința în Șimleul Silvaniei.

Fiindcă averea acestei Reuniuni abia a ajuns modesta sumă de trei mii florini, ér susținerea școlii din cestiune pretinde unu sacrificiu de peste 700 florini la an, e evidentă, că în susținerea acesteia este avisată la marimimozitatea și generozitatea fiilor și fiicelor națiunii române.

De această idee pătrunși, subscriși, membri din comitetul pentru arangierea unei tombale cu ocaziunea adunării generale a Reuniunii femeilor române, ce se va și în părțile Sălăgiene de peste Meseșiu, în comuna Tresnea, — venim cu totu respectul a ruga, mai ales pe On. D-ne și D-șore române din apropiere și din depărtare, ca interesându-se de progresul și înaintarea culturală a conaționaliilor ajunși în impregiurări grele, să binevoiască a ne face posibilă ajungerea acestui scop salutar prin contribuiri de totu soiul de obiecte pentru sortire, precum portrete de ale bărbăților bine meritați de națiune, cărți și manufacture, d'ér mai ales lucrări de mână și țesături, în cari femeia română a dat probe de o rară dexteritate, cari toate vor forma și o mică expozițiune pentru aceia, cari vor lua parte la adunarea generală.

Apelăm la bunăvoința fraților și surorilor române, cari și până acum de multe ori au îmbrățișat cu căldură astfel de nisuițe nobile, să binevoiască a ne trimite până în 15 Iulie a. c. ofertele lor marimimozose la adresa D'omnei *Veronica Pop* născută Labó u. p.: Ördögkut (Tresnea).

Primirea ofertelor se va evita cu mare mulțumire pe calea publicității.

Dat *Tresnea*, în 4 Iunie 1889.

Veronica Pop n. Labó, Valeriu Pop n. Pop, președ. com. arang. sec. com. arang.

Concurs delo Asociațiune.

În conformitate cu concludul de dno. 17 Aprilie a. c. Nr. 109. pt. prot. 34, comitetul Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, primind dela Onorata Direcțiune a institutului de credit și economii „Albina“ suma de 500 fl. v. a. votată de adunarea acționarilor numitului institut dela 29 Martie a. c. cu scopul creării de 10 stipendii à 50 fl. v. a. pe anul scol. 1889/90, pentru acelea copile de părinți mai săraci, cari vor fi primite în internatul institutului Asociațiunii, pentru conferirea acestor stipendii prin acesta se escrie concurs.

Cererile au a se înainta comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român până la 1-a August 1889 n.

Cererile intrate mai târziu nu se vor considera.

La cereri se se accludă următoarele documente:

a) Carte de botez în originalu său în copiu legalizat.

b) Testimoniul scolastic de

* Sunt rugate și celelalte diare române a reproduce în coloanele lor acestu Apel.

pe semestrul II al anului scolastic 1888/9.

c) Atestat despre condițiunea și starea materială a părinților.

Din ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român ținută în Sibiu la 1 Iunie 1889.

G. Barițiu m. p. Dr. I. Crisian m. p. presidentu. secretar II.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciul biurolui de coresp. din Pesta)

Budapesta, 8 Iunie. Se crede că va fi numit ministru de interne în zilele aceste actualul cwestor, deputatul conte *Geza Teleki*.

Viena, 8 Iunie. Și în anul acesta este proiectată o întâlnire a ministrului de externe austro-ungar conte *Kalnoky* cu ministrul președinte italian *Crispi* la Eger în Boemia.

Berlin, 8 Iunie. „Norddeutsche allg. Ztg.“, organul cancelarului german, dice, că *demonstrațiunea antigermană* ce au făcut-o de curând Cehii, cari au vizitat expoziția din Paris, este o dovadă despre aceea, cum se folosesc Cehii înadinsu de orice demonstrațiune spre a da pe față în mod pătimaș dușmănia lor în contra germanismului.

„Kreuzzeitung“ scie cu siguritate, că Țarul se ocupă de rusificarea provinciilor baltice prindundu-o ca o afacere personală.

Paris, 8 Iunie. Se dice, că poliția a dat peste nisce scrisori importante ale generalului Boulanger.

Belgrad, 8 Iunie. În cestiunea metropolitană s'a stabilit o înțelegere, în puterea căreia Metropolitanul *Theodosiu* va cere ađi pensionarea sa și va lua parte la ceremonie reinstalării metropolitului Mihail.

EDUCAȚIUNE.

Cum trebuie să fie creșterea,

ce părinți o dau copiilor, pentru ca școala să și ajungă mai cu înlesnire înaltul ei scop.

Motto: Copii buni sunt bucuria părinților, temelia școlii și fala și nădejdea îndreptătită a n'umului lor.

(Urmare.)

Cred că V'am spus multe despre grija, ce trebuie să o aveți ca părinți și cu deosebire ca mame în privirea creșterii copiilor D-Vostr.

D'éră ce s'a vorbit până aci privește numai datorile, ce le sunt impuse părinților ca creșcătorii ai fiilor lor, cât timp se află în nemijlocită apropiere de d'nsii.

Atunci le e părinților mai ușor a-i priveghia, avându-i necontenti înaintea ochilor lor.

Cu mult mai grea însă li se face împlinirea datoriei lor după ce copiii au sburat din cuibul părintesc, la școala dela oraș.

Atunci, departe de căminul părintesc, încep ispitele felurite; atunci se ivesc primejdiile cele mari, cari răpun viețile atător tineri școlari; atunci, când bieții băieți sunt apucați în vârtejul societăților rele, și nu e nimeni, care să le vină în ajutor, și nu e nimeni, care să le întindă brațul său ocrotitor, căci departe e tata cu influența sa hotăritoare, departe e mama cu puterea fermecătoare a inimei sale.

Vai, vai atunci de bietul băiat, de cumva nu se găsește în locul strein vre-unu suflet îndurător, care să-l scape din prăpastie.

Căci multe sunt prilejurile de a se strica un tineru între streini.

Căci nenumărate sunt valurile ispitelor, cari dîlnicî năvălesc asupra.

Un om vîrstnic chiar, cade adeseori jertfă astor felu de ispitiri; un om pătit, un om cu judecată formată.

Dér un băiat nepătit?

Elu e ca o frunză, deslipită de trunchiu, și pe care uraganul o spulberă'n nemărginire!

Acesta e tristul tablou al multor nefericiți băieți, pe cari părinții lor, séu din nepricepere, séu din comoditate, séu în sfîrșit din negăndire, îi lasă pradă întemplerii.

Căți băieți nu cunosc, de cari părinții lor nu pîrtă altă grijă, decăt că le trimită numai de mîncare la oraș și din timp în timp le mai dau și câte ceva de cheltuielă!

Căți părinți, cari nici nu știu, unde sînt copiii lor în quartiră!

Căți, cari odată nu se întempleră sînt mai cerceteze: cum se pîrtă fiul lor în școlă? în ce societăți petrecu? ce felu de prieteni au? cum se pîrtă ei acasă la quartir? sînt ei totdeauna de vreme acasă? petrecu și ei timpul celu scumpu cu cartea, séu cu lucruri netrebnice, cu cari își vatemă sănătatea și onorea lor?

Căți părinți nu cunosc, cari nici nu s'au gîndit niciodată la astfelu de lucruri; sînt ei veniți de pildă de două, de trei ori într'unu an la oraș și cu gîndul, d'a se informa bine despre tôte împrejurările fiului lor; sînt ei gîndit de pildă, că e o datoriă sfîntă pentru unu tată și o mamă de a fi și ei celu puțin la esamenul fiului lor de față!

Sînt ei credeți, că multe rele din viața școlarilor s'arî impuțina și s'arî stîrpi, decăt părinții arî fi cu mai multă conștiință în privirea împlinirii sfintei lor chiămări de adevărați crescători.

Sînt ei credeți, că mulți tineri școlari de ai nîmului nostru arî fi împodobiți cu frumoșe virtuți sufletesci, decăt s'arî vedé controlați de părinți, éra nu lăsați de capul lor, în voia întemplerii.

Iată deci, iubiți părinți, atâtea îndemnuri pentru mine, ca înainte de a încheia tractatul meu despre creșterea, ce D-Vostré ca părinți o datoriți fiilor D-Vostré, sînt vă atragî încă pe unu momentu interesul D-Vostré asupra uneia dintre cele mai importante întrebări, și sînt vă caută a Vî fi folositor și în privința acesta cu câteva sfaturi, pe cari experiența mea de dascălu de mai mulți ani mi-le pune la îndemînă.

(Va urma.)

ECONOMIA.

Nu desprețuiți lucrurile mici!

II

Cel ce n'ajunge la nimic în viața sa, a greșit mai adeseori prin aceea, că a nesocotit lucrurile mici. Părintele norocului este diligența (sîrguința), va sîntă dîca cu câtu ne vom strădui și ne vom mișca mai mult, și cu câtu vom ști prețu mai mult lucrurile mici, cu atata vom isbuti mai bine. Un om neglijent, un neîndemănatic, un tîrîie-brîu nu va fi niciodată fericit, pentru-că nu este datu sîntă culégă rîdele sîrguinții aceluia, care se teme de óri-ce opintire.

Nu norocul, ci mintea face pe om.

Cel ce așteptă totul delu

noroc, stă în pat și doare ca împărtitorul de scrisori (factorul) sîntă aducă scirea despre vre-o moștenire; ér cel ce speră isbîndă numai delu muncă, se scólă de dimineță și sîntă pune temelia bunăstării lucrîndu neobosit cu péna ori cu ciocanul: Cela e fără voiă, acesta totdeauna vesel; cela se crede în voia întemplerii, acesta numai în puterile sale proprii.

În viața casnică sînt o mulțime de lucruri mici, pe cari trebuie sîntă le ia-i în sîmă, decăt voiesc sîntă fii sănătoși și norocoși. Curățenia de pildă constă în aceea, că omul ține sîmă de multe lucruri, cari par a fi mici: adeseori trebuie curățită prispa casei, este de prăfuit un scaun, de spălat un pahar ori o cîșcă, însé rezultatul totalu al îndeplinirii unor astfelu de lucruri mici și a altora asemenea lor este o atmosferă a bunăstării morale și corporale — o stare, care influențază foarte favorabilu asupra formării caracterului.

Acea, de pildă, că ce felu de aeru e în locuința, s'ar pîre a fi unu din cele mai neînsemnate lucruri, căci aerul noi nu-lu putem vedé și numai puțin ómeni au ceva cunoscînță despre ceea ce este aerul; și totuși decăt nu vom îngrijă ca sîntă avem totdeauna aeru curat în locuințele noastre, vom avé sîntă suferim neapărat în urma neglijenței noastre. Cîteva pete ici-colo pare că nu sînt de luat în sîmă, și se pare, că nu hotăresce nimica decăt o ușă séu o ferăstră a locuinței stă mereu închisă séu nu, dér pîte sîntă aducă bîlă, ba chiar mîrte; și de aceea puțina murdăria și puținul aeru stricat sînt în adevăr nise lucruri foarte însemnate. O căsnică ținută în strictă regulă și rînduială constă dintr'o mulțime de lucruri cari, în sine sînt lucruri mici, dér lucruri mici cari au o țintă mare.

Ce micu lucru este de pildă unu ac cu gîmăliă (bumbușcă)! și totuși modul cum se întrebunțază nise asemenea mici lucruri ne pîte descoperi de multe ori caracterul persoanei respective. Unu june voia sîntă se căsătoréscă și spre acestu scopu visita de multor óri o familiă, în care se aflau fete mari. Într'una din ăle însé elu zări la fata, asupra căreia își pusesé ochiul, că pe haina ei mai multe ace cu gîmăliă înlocuiau în modu bătătoru la ochi căți-va nasturi (bumbi), cari lipsiau. Din ăia aceea elu nu s'a mai arătat acolo. Într'adeveru, acestu june a lucrat cuminte; elu judeca pe femei, ca și pe bărbați, după lucruri mici, și avea dreptate.

Cunoscutul novelistu germanu Zschokke face pe unu domnu, Marbel, sîntă spună următorea istoriă plină de învățatură:

„Aveam unu prietinu în copilăria, cu numele Albrecht.

„Amédoi eram ca copii neastemperați și sîlbatici. Hainele noastre nu erau niciodată noué, ci curînd mînjite și rupte. Acasă mîncam pîrueli, dér n'ajuta nimic. Într'o ăi sedeam într'o grădină publică pe o bancă, și totmai ne spuneam unu altuia ce voiam sîntă ne facem odată.

„Eu vream sîntă mă facu generalu, Albrecht vlădică. „Din voi doi nu se va alege nimic în tîta viața!“ dîse cătră noi unu domnu bîtrînu, care trecea pe acolo și ne aude. Noi ne spărirăm. Albrecht întrebă: „de ce nu?“ Bîtrînul dîse: „Vedú că sînteți copii de casă bună, o vedú de pe

îmbrăcămîntea voastră; dér sînteți născuți sîntă deveniți cerșitori; la din contră ați suferi voi aceste gauri în mînele voștre?“ Dîcîndu aceste, elu apucă pe fiecare din noi de braț și sîntă băgă degetele afundú prin gaurile mînelor noastre — mie m'î era rușine, asemenea se rușina și Albrecht.

„Décă“ — dîse domnul bîtrînu — „nu vi-le cîse nimenea acasă, de ce nu învățați voi însi-vé sîntă cîseți. La începutu puteați sîntă scăpați haina cu două împunsături de acu; acum e prea târziu și se pare că sînteți nise fii de cerșitor. Décă voiți sîntă ajungeți generalu și vlădică, atunci începeți delu lucrul cel mai micu. Întai astupați-vé gaura delu mîneacă, cerșitorilor, și apoi vé gîndiți la altceva!“

„Amédoi eram adencu rușinați și porniram în tăcere acasă, nu cuteza nicu unu dintre noi sîntă dîca ceva despre bîtrînul, care a fost așa de aspru cu noi. Eu m'î întorsesem mîneacă așa, ca gaura sîntă ajungă pe dinăintru, sîntă n'o vadă nimenea. Am învățat delu mama mea sîntă cosu, iute și de grabă, dér nu i-am spus de ce voiam sîntă învățu. De atunci îndată ce se descosia ceva la hainele mele, îndată ce se vedea pe ele o pată, mă grăbiam sîntă îndreptu lucrul. Acesta mă făcu bîgătoru de sîmă, umblam mai curat și mai îngrijit și m'î gîndiam: „Domnul acela bîtrînu, cu perul alb, n'a avut tocmai nedreptate. Cu două împunsături de acu la timpul convenit scapă omul o haină, cu o mîna de varu scapă o casă, cu unu pahar de apă stînge unu focu, ce era sîntă isbucnescă; din banu de aramă roșii se facu taleri albi, din micu grăunțe de sîmînță se facu pomi cine scie câtu de mari.“

„Albrecht n'a socotit lucrul cu atata serioșitate. Acesta a fost spre paguba lui. Eramu amédoi recomandați unu micu neguțatoru; elu cerea unu învățacelu, care sîntă scie bine și socoti. Neguțatorul ne-a măsurat bine cu ochii și după aceea m'a alesu pe mine. Hainele mele vechi erau bine ținute și curate

„Hainele de sîrbătore ale lui Albrecht însé erau negrijite. Acesta mi-a spus o stăpînul după aceea. „Vedú“ — dîse elu — „că ești copil, care te sci îngrijă de ale tale. Din celalaltu nu se va face neguțatoru câtu i hîlul.“ Atunci m'am gîndit érași la domnul cel bîtrînu și la gaura din mîneacă.

„După ce m'î făcusem anii de ucenicu la stăpînul meu, am intrat în altă condițiune. Deditu de a fi vesel cu puține trebuințe ale vieții (căci cel ce are multu, nu e niciodată de totu vesel) am economisit binisoru. Munca mea a avut astfelu binecuvîntarea lui Dumnezeu. Binecuvîntarea constă în a lucra și a cugeta dreptu. Așa crescú averea mea. „De ce atata“, mă întrebai eu, „tu n'ai lipsă nicu de a douădece parte dintr'insa. Sîntă mă fălescú cu ea înainte ómenilor?“ Acesta este nebuniă. Ajută altora cum ăi-a ajutat ăie Dumnezeu prin alții. Celu mai mare bunu ce ni'lú dá bogăția este în cele din urmă, că ne face neatîrnători de tînele ómenilor și ne dá unu cercu mare de lucrare.“

Unu băcanu a căutat prin ăiaru o calfă și mulți au cerut postul; pe tinerii, cari se ofereau în chemă deodată la o óra anumită în prăvălia sa. Fie-căruia din ei elu le dete sîntă împacheteze de 3

cruceri sare într'unu tocú, și pe acela, care sîntă acestu micu lucru cu mai mare dibăciă, îl ualese. Băcanul judeca destoinicia lor practică după cum sciau sîntă sevîrescă acestu micu lucru negustorescú.

Intr'unu satu mare din Germania unu fiu de țeranu, care învîțase făurăria, și care era foarte sîrguincios și scia sîntă prețuescă ori ce lucru micu, ajunsé prin această însușire iute și degrabă faurul satului. Plata lui, care era destul de frumoșă, cuprindea între altele și o holdă, ce o sîmîna în fiecare anu cu cartofi (crumpene) ori cu alte verdețuri. Întai óra când se duse sîntă vedă agrul, zări pe drumul pe unde umblau căruțele multe gauri, cari făceau ca căruțele sîntă se plece odată în drépta și odată în stînga. „De ce nu umpleți gaurile cu petri?“ întrebă faurul pe vecini, cari fi arătau holda. — „Apoi veți,“ dîseră ei, „nu mai ajungem sîntă facem și asta de atata lucru, câtu mai avem!“ — Ce făcu însé faurul nostru? De câte óri mergea la holda sa, aduna din departe petri și le căra adeseori cu amédoe brațele până la gauri. Țeranii rîdeau, că tocmai faurul, care n'avea cai și căruță, îndreptase drumul pentru alții; dér de acestea nu-i pîsa măestrului fauru, și de câte óri trecea pe acolo arunca celu puțin câte-va petri când mergea și se întorcea, și în căți-va ani erau tôte gaurile astupate. — „Vedeți“, dîse elu, „décă fiecare din voi când treceați cu carul golu pe acestu drumu ați fi adunat petrele de pe drumu, le-ați fi pus în căruță și le-ați fi aruncat în gauri, atunci drumul acesta ușor s'ar fi putut îndrepta în două, multu trei luni.“

Cluj Părintele albinelor,

istoriă instructivă pentru popor și tinerime de Michail Comerth. — Localizat de Valeriu Florianu.

Roilu. (Urmare.)

De abia rostí vrednicul bîtrînu aceste cuvinte, când étă că veni Andreiu cu grabă la noi spunédu-ne, că din stupul N-rulú 30 tocmai acum iese unu roiu.

„Pe acestu roiu o sîntă prindem în rociu!“ dîse domnul parochu cătră Andreiu; ér întorcédu-se cătră noi ne dîse: „Veniti și voi, iubiților, ca sîntă vedeți cum se întempleră acesta!“ Ajungédu la acelu stup amú vedútu unu rociu în forma unu sacu aședat în liniă dréptă înainte urdinișului. În acestu rociu se băgau cu dróia albinele cîntándu cîntece de bucuriă. După-ce nu se mai băgară mai multu albine în rociu și domnul parochu a fost de părere, că roilu este mare și greu în deajunsu, s'a luat rociul cu albinele dinaintea urdinișului dela coșnița din care au fost albinele, s'a legatú la gură, și Andreiu l'a dus apoi în umbra unu pom și l'a acătat de-o créngă.

„Acum nu-i rămîne alta roilui din rociu“, dîse domnul parochu, „decăt ca sîntă se adune aci în forma unu strugure, precum s'a adunat roilu de mai înainte pe créngă. Precum ați vedútu deci, iubiții mei, acestu felu de prindere a roilor în rociu este de sfătuit ori și căru stuparu ca sîntă îndeplinéscă, deórece este acela, care dá omului mai puțin de lucru.

De altmîntrelea anul acesta se pare că o sîntă aducă stuparului rîde imbelșugate. Până acum au roit foarte mulți stupi, deși sîntem numai în luna lui Mai. Proverbul dîce: unu roiu în luna lui Mai este ca și o gîscă grasă, unu roiu în luna lui Iunie este ca și unu puu gras de gîină, ér unu roiu

*) După Smiels-Schramm.

în luna lui Iulie este ca și o pînă ușoră. După timpul în care roescul stupii, este a se socoti și prețul lor. Pentru-că decă stupii roescul de timpuriu, atunci această împrejurare este un semn cum că albinele pot folosi bine pășunea, a-și face faguri și a-i umple cu merinde; decă stupii roescul cam târziu, atunci ei nu mai pot găsi destulă pășune și de aceea sunt cam slăbuți încă dela început. Neputendu-și deci aduna cele de lipsă, se prăpădesc decumva nu vor fi ajutați în decursul anului cu nutrement. Dér totuși și în această împrejurare grea pôte stuparul să ajute stupilor săi. Anume stuparul prin deșă nutrire a albinelor cu miere subțiată pôte să aducă pe matcă acolo, ca să oue multe ouă, precum și pe albine le pôte face să credă, că pășunea pentru ele este foarte bogată. Prin această în coșniță se sporesc tare albinele și acesta este cea dintâi recerință pentru roire.

Dér de-ocamdată vou înceta a vă mai vorbi despre stupărită, iubii mei, căci trebuie să mai mâncăm ceva și de amedzi, apoi nu-mi voui uita a vă împărtași încă multe cu privire la stupărită. Fiind-că timpul așa este de frumos, tu Petruțu dragă însoțesc pe prietini tăi până la móră, vei fi sciindă bine pentru ce. Credă iubiiților, că voi totți sciți inota! — „Cum să nu!“ a fost răspunsul nostru. — „Numai câtă să nu întărziată mult pe acolo, ca să rămâneți de prânđu“ rosti zîmbind domnul parochu. Câtă ai bate în palmi noi eram pe drum sub conducerea prietinelui nostru Petruțu cătră móră sătescă, la care în curendă am și ajuns; desbrăcându-ne iute ne băgarăm în undele cele limpezi ale rîului, ce mîna róta dela móră satului. După vre-o câteva încercări cu inotul ne-am răcorit binișor și în curendă ne aflărăm împrejurul mesei domnului parochu, încărcate cu mîncări gustușe. De astădată afară de noi trei mai ședură împreună cu noi la mesă domnul parochu, dómna preotésă și o nepoțică a acestora. După-ce am prânđu, domnul parochu dormi una bunicică, pe când noi rămăndu în foisoră am trebuit să-i povestim dómnei preotese multe și de tóte. După o óră se infățișă întărítă domnul parochu éráși în foisoră și ne chiamă să mergem la stupină, căci are să ne mai spună multe cu privire la îngrijirea stupilor.

„De bună sémă nu te vei supăra pe mine, soția dragă, pentru-că îi chiamă pe acești povestași, ca să mă însoțescă; nu, pentru-că așa este dorința lor, căreia de bună sémă nu te vei împotrivi“ duse domnul parochu cătră iubita sa soția. — „Ferescă Dumneșu“, a răspuns în mod prietinos dómna preotésă, „de parte să fiă dela mine împotrivirea, ci din contră, eu sunt din inimă voioasă, când vedă pe iubii noștri óspeți că se străduesc a sci câtă se pôte mai multe despre stupărită, făcendu-ți prin acesta o bucurie mare.“

În curendă am și ajuns la locul menit. De astădată deschise domnul parochu stupina și ne pofți să intrăm în lăuntru ei. Această stupină era făcută de scânduri și avea patru părți; la părțile din fața ușei se afla o ferestră mare, care era închisă c'unu oblonu, ca nu cumva să pótă străbate lumina. Fiind-că în lăuntru stupinei aveau să fiă îndeplinite unele lucruri, așa s'a închisă și oblonul dela ferestră s'a deschis pentru-că decă s'ar fi lăsat deschisă așa, atunci albinele, car au un miros foarte ager, ne-ar fi neliniștit. Jură împrejură erau coșnițe în formă de lădăși lipite de părțile stupinei cu laturea în care era tăiat urdinișul. Coșnițele erau vâpsite cu o colóre negriă și într'o formă de mar.

„Afară de coșnițele măestrite, pe car le vedeți aci, mai am stupi băgați și în coșnițe de paie și spetéză; acestea“, duse domnul parochu, „sunt lipite cu lut ca albinele să pótă aveapreste érnă o căsuță căldurosă.“

„Dér pentru ce nu bagă ómeni stupii tot în astfel de coșnițe, ca să nu mai aibă atăta de lucru cu ei?“ întrebărăm noi mai departe!

„Intr'adevăr că așa ar fi să află“, răspuse domnul parochu, „dér atunci n'am pótă să ne îngrijim de stupi așa cum vom, ci am fi siliți să-i lăsam să lucre după bunul plac al lor. Altmintrelea stă însă lucrul cu coșnițele mobile (mișcătoare).“

Vădendă domnul parochu, că noi nu pricepem ce va să dică acesta, ne lumină în această privință cam astfel:

„Insemnați-vă bine iubii mei! Decă prindem stupul și-l păgam într'o astfel de coșniță imobilă (nemișcătoare), el își va face fagurii în coșniță începnd de sus și mergndu la vale, lipindu-i bine de amndou părțile părților coșniței, încâtă noi nu putem scoate fagurii din ea după placul nostru și nu-i putem băga éráși acolo. Altcum stă însă lucrul cu coșnițele mobile!“

Veniți mai aproape, iubii mei, și vă uitați mai cu deamăruntul la aceste coșnițe practice și vi le întipăriți bine în memoriă, căci nu e nu știu ce măestrie mare. O astfel de coșniță constă, precum vedeți, din doi părți laterali lungi cam de 70 cm. în față și lați de 46 cm. de desupt, și deasupra alți doi părți mai mici de 40 cm. de lungi și lați de 25 cm.; în față se infundă cu-o scândură, în care la partea de jos se taie urdinișul, ér la spate are o ușă, prin care poți umbla înlăuntru coșniței. Spațiul dinlăuntru al coșniței e cam de 60 cm. lungime (înălțime) și lățimea cam de 40 cm. érá grosimea de 25 cm. Acest spațiu din lăuntru este împărțit în dou (2) părți neegale; cel de jos e de 2 ori așa de mare ca cel de sus, acesta e despărțit apoi de cel de jos printr'o scândură subțirică, în care este tăiată o gaură, care se deschide numai când albinele au să adune miere în partea de sus. În despărțimentul de sus nu puiéză albinele, căci matca foarte cu anevae se hotăresce a intra în acest despărțiment, ci numai adună miere.

Aceste dou despărțiminte sunt pline cu așa numite cadre. Aceste cadre isă făcute din nisce lățisori subțirei în forma pătratului; laturea de desupra are capete mai lungi ca să se pótă acăta cadrul de parcanele tăiate în laturile coșniței anume spre scopul acesta. Se înțelege de sine, că cadrele din despărțimentul de jos sunt de 2 ori așa de mari ca cele de sus; se folosesc însă și cadre în o formă de mar și atunci în partea de jos se pun 2 rânduri de cadre. Precum vedeți, la coșnița acesta singuraticii faguri ce sunt făcuți înlăuntru acestor 4 scândurici cuite de olată numite cadre, îi putem scoate cu cadru cu tot (și numai așa îi putem scoate) după bunul plac al nostru din coșniță și a-i așeza éráși la locul de unde i-am luat séu chiar și în o altă coșniță de aceeași mărime.

Decă însă noi nu vom lipi pe câte un cadru vr'unu fagure câtă de micuț ca să le arătăm albinelor în ce direcțiune să lucre fagurii, ele vor zidi fagurii într'o altă direcțiune, ce nu este dorită de stupar. Albinele trebuiesc deci învățate cum să-și îndeplinească lucrările lor, căci în acesta constă adevărul merit al metodei de stupărită din ziua de azi. Printre cadre e de lipsă ca să rămână ceva loc gol ca să pótă umbla lesne printre ele albinele; érá sub cadri la fund jos încă are să rămână un loc gol de vre-o 7 1/2 mm spre a pótă străbate albinele în grabă la urdiniș și să se pótă curăți cu înlesnire fărimăturile. Precum este de lipsă să rămână ceva loc gol între cadri, tot așa de lipsă este ceva loc gol și între cadri și părți (dér nu prea mare, nici prea mic), căci atunci albinele ar face faguri și în acel loc gol séu ar lipi cadrele de părți coșniței.“

„La întrebarea voastră, că cine a

aflat mai întâi aceste coșnițe măestrite — vă răspund — duse domnul parochu — „parochul romano-catolic din orașelul Karlsmarkt din Silesia, anume Dzierzon! Lui avem să-i mulțămim și cunoscințele despre viața și lucrarea albinelor. Lui i-a succés așa dicendă mai întâi să pótă prescrie stupilor săi lucrul ce-l au să-l îndeplinească în coșniță.“

Ce-i drept, că și înainte lui mai mulți bărbați s'au nisuit ca să afle coșnițele mobile, dér nici unuia nu i-a succés a deslega întrebarea mare în mod așa firesc ca preotului Dzierzon! După-ce a spartă așa dicendă ghiața, altor bărbați li-a fost prea ușor ca să mai îmbunătătescă acele coșnițe, așa d. e. baronul Berlepsch a îmbunătătit cadrele, în car zidesc albinele fagurii, și a întrebunțat pentru întâia dată coșnițele cu pozițiune verticală, pecând a ilustrului séu învățator Dzierzon erau cu pozițiune orisontală și umblarea în ele pe desupra.

Decă socotimă câte milioane de florini pótă să fiă câștigați în fiecare an prin aceste îmbunătățiri a coșnițelor și cu câtă pôte să se îmbogățescă prin acestea poporul, atunci cu mare venerațiune trebuie să vorbim despre acel bărbat, căruia i-a succés a face cunoscută pământenilor învențiunea sa cea binefăcătoare. Da, nu numai stuparii au să-i mulțămescă acelui bărbat renumit, căci chiar și împérați și regi n'au lipsit a-l lauda și a-i mulțami pentru binefacerea sa făcută întregii omenim!

Nutrirea.

„Veți sci și acea iubii mei, cum că stuparul cel harnic și cu minte întocmai așa se îngrijesc de stupii săi, ca și economul cel harnic de vitele sale; va să dică el se nisuesce prin o îngrijire bună a-și ține vitele sale astfel, încâtă ori și când se le pótă întrebunța.“

Și anume stuparul cam astfel se îngrijesc de stupii săi, încâtă parte îi scutesc dela unele lucruri, parte le ușurează îndeplinirea altor lucruri. Stuparul se îngrijesc de albinele sale așa, că nu le lasă să-și facă ele însă-le locuințele, adecă fagurii ce li le dă de-a gata, mai departe, că le aședă în apropierea lor apă în vre-o trocută ca să le fiă mai la îndelete. Și înlesnirea acesta pentru aceea li-o face stuparul stupilor, pentru ca albinele să nu fie silit la facerea locuințelor să-și aducă apa de lipsă pentru clădirea acestora din prea mare depărtare, căci este lucru firesc, că prin acesta albinele perd mult timp prețios, care timp mai bine îl pótă întrebunța spre binele stuparului. Afară de înlesnirea acestea stuparul trebuie ca din când în când să le dea la stupii și nutreț, căci numai a tot lua dela ei și a nu le da nimic înderpt, încă nu prea merge. Și anume stupii cei mai slăbuți se recere, decă cumva vom să-i ținem în viață, ca să fiă în decursul anului adeseori nutriți. Dér nu numai acești stupi slăbuți trebuiesc nutriți, ci mai ales érna este de lipsă ca și stupii cei mai mari în putere să fiă ajutați cu nutrement.

Să vedem acum cum se întâmplă această nutrire. Un stup slăbuț este nutrit pe timpul roirei cu faguri și miere, așiderea și primăvera cu miere. Mierea se dă stupului séu în fagure séu ca să subțieze cu apă și i se dă într'un blid necufund, în care se află bucăți de paie, ca albinele să se așede pe aceste păiufe când voiesc a mânca miere din blid și să nu se umple prea tare de mierea cea lipicioasă. Albinele aședă apoi mierea în celule. Când se întâmplă de sunt nutrite véra, atunci ele acoperă celulele unde au băgat miera c'unu capac, fiindcă ele îl pregătesc acel fagur pentru érnă. Când sunt nutrite primăvera, atunci ele numai decă întrebunțeză mierea pentru nutrirea puilor. (Va urma.)

Din traista cu minciunile.

De-ale Sécuiilor.

Era băta mare 'n țeră. Nu vedeai pe acasă decă babe neputincioșe și copii nevrestnici; tot ce putea purta pușca era chemat la óste.

Așa au fost chemați și doi Sécui. Îi punu déră și pe ei în rând față în față cu inimicul.

Deodată inimicul începe a da foc. Sécuii, car nu sciau cum mergă acestea, așteptau să vadă ce s'o alege din ele.

Când focurile începu a se înmulți, ese unul din rând și merge țintă la homnogi (locotenent). „Audi prietene“, i dice apoi, „să te duci, déră să te duci încă acuma la ómenii aceia și să le spun să-și deschidă ochii 'n patru și să îngrijescă; noi suntem ómeni érá nu căpăini de curechiu (varđă). Dreptă aceea să nu pușcălescă asupra noastră, că de unde nu, o să veđi că aici o fi vérsare de sânge.“

Aflat'au Sécuii o pușcă, dér e de însemnat, că nu veduseră alta în viața lor. „Ce-o fi asta?“ se întrebă căutându-o cu mare băgare de sémă la țev, la pat, dealături și de tóte părțile. Fiecare voia să fiă mai înțelept decă celălalt, deci fiecare o boteza altfel, și credea că-i altă minune. Unul dicea, că-i băta lui Sarsailă, altul ba că-i toiașul lui de țile mari, alu treilea, mai sfătos decă mintost, ba nu, că asta-i pipa necuratului. „Curată pipă... se vedeți“... și cu aceste cuvinte îi prinse țeva în gură cum prinși țeva dela pipă.

Déră lucrul naibii, că n'oiu dice alta, chiar atunci umblase un altul la cocoș și pușca fiind încărcată tună una și.... vântu... Sécuiul sbóră câtă colo.

„Ciudată pipă!“ dicu celalalt clătind din cap

Când pocnesce,
Se ciulesce,
Așa mi-te scuipește,
Fața tutunu-ți negresce,
Uite ca pe ortacul,
Pe care mi-l'u și duse dracul!“

În Betfia, la 28 Mai.

Iónu Koevary

MULTE ȘI DE TOATE.

Panică într'unu circ.

Din Agram se comunică: Fiind o mare furtună, se născu grozavă panică în circul Richter, unde directorul tocmai se producea cu unu cal dresat. O puternică suflare de vânt ridică în sus pânza ce acoperea circul, căpriorii pocniră și publicul îngrozit începu să fugă strigând și vătându-se în gura mare. La eșire imbulzela fu cumplită, mulțimea se grămădea acolo în fugă sălbatică. Mulțime de ómeni se rostogoli pe pământ. Comisarul de poliție Stanisavljevic, care sfătuia publicul să fiă chibzuit, fu tirit și el la pământ. Când panica își ajunse culmea, se rupse'n dou stălpul din mijloc al circului și coperișul de pânză cădu jos acoperind publicul. Mai mulți cai se spăriară și se împrăștiară în tóte părțile. De sub dărămăturile circului au fost scoși mai mulți ómeni; din norocire nu e de plâns nici o viață de om. Răniți mai mult ori mai puțin greu au fost mulți.

*

O catastrofă cumplită în America.

O nenorocire cumplită a ajuns pe locuitorii Pennsylvaniei în urma unei gróznice inundări, de care au suferit mai multe localități, ér mai ales orașul industrial Iohnstown, cu 25,000 locuitori, care a încetat de a mai fi. Mii de ómeni au pierit.

Unu iaz lung de opt mil și lat de trei mil și piciorle unui lac de munte a fost rupt de apă și ca o lavină apa se revărsă jos în vale. Lacul zace 200—300 urme peste nivelul orașului Iohnstown și în multe locuri e de

100 urme de afund. Lacul era tinut in freu de un iazu de 110 urme inaltu, 700-1000 urme de latu si la capetulu de josu de 90 urme de grosu. Apa lacului s'a revarsatu pana in departare de 28 miluri si era de 40 urme afunda cand a navalit asupra orasului Iohnstown.

In drumulu lor spre Iohnstown valurile au maturat orasulu South Fork cu 500 de case si 2000 locuitori, apoi localitatile Mineral Point cu 800 locuitori, Conemangh cu 2500 si Woodvale cu 2000 omeni. Cand se apropia povoiulu sute de omeni se suira pe pomii, unde isi cautaseru scapare. Der furia apei scose pomii din radecini si-i duse cu omeni cu totu.

In orasulu Iohnstown deodata au fost coplesite de apa tote casele, fabricile, podurile si duse de valurile cele turbate cu omeni cu totu, formandu un chaosu grozavu. In timpu de-o jumetate de ora numai dou coperise de casa se mai vedeau din apa. Darimaturile luara focu si inotau in flacari. Nenorocii locuitori erau acum siliiti sa saru de pe barnele, cari ardeau in apa, si vaele lor erau infricoate. Casele, ce erau duse de apa, se gramadiru la podulu cel mare intr'o masa de-o lungime de 3 patrare de milu. Acesta masa se aprinse si ceea ce au crutat valurile, a cadutu jertfa flacariloru. Deci de case pline de omeni pe coperise erau duse cu repeziciune de valuri.

Dupa cum se telegrafiazu din Londra, au peritu in urma acestei grozave catastrofe 20,000 de omeni si optu orase si sate au fostu cu desavarsire nimicite. De cand cu cutremurul din Peru in 1868 nu s'a mai pomenitu o asemenea nenorocire. In Iohnstown se scoseru in ziua dinteu si a doua dintre darimaturu 1800 de cadavre. Doue persoane au fostu aflate inca in vieta. Telharii jafuiau cadavrele, si furau celoru suferindu lucrurile de mancare ce li-se trimiseru de catre omenii milostivi. In vro 20 de casuri telharii au fostu omoriti in modu sumaru de catre locuitori. Paguba principiu de inundare se pretuesce la 40 milioane dolari.

Consumatiunea carnei de calu.

In 1856, Isidore Geoffroy-Saint-Hilaire, intr'o opera de mare insemnata asupra substantelor alimentare, se plangea, vorbindu de carnea de calu, ca suntu o multime de Francezi, cari nu mananca carne, si cu tote acestea milioane de ohgr. de carne forte buna se pierdu fara folosu. De atunci multamita silintelorului d-lui Decroix, fostu veterinaru militaru, carnea de calu se mananca pretutinden in Franța. Dupa o lucrare a aceluiași d. Decroix rezultu, ca dela 1866 pana la 1888 s'au consumatu numai in Parisu 275,660 cai, asini si catari, seu dupa pondu: 59,926,290 kilograme de carne dela aceste animale. Consumatiunea a mersu progresandu mai alesu dela altu doilea semestru alu anului 1870; adu se afla 192 macelarii unde se vinde carne de calu. Din Parisu hipofagia s'a propagatu in provincia. Acum suntu in tote orasele Franciei, macelarii pentru carne de calu; incatu nu se mai arunca decatu caii morti de bola, seu pre slabu, seu pr betranu, seu mai de graba prea storsu de puteri. In adeveru, unu calu betranu, de 20 ani, in buna stare si odihnit, e mai fragedu decatu unu calu teneru, slabu si obositu. Carnea de calu are avantajulu de a fi cu jumetate mai efinu decatu cea de vaca si se pretinde ca e mai hranitoare, caci e alcătuita numai din materiale bune.

Unu biletu pentru drumulu de feru dela pamentu la sore.

Unu Americanu, facendu o gluma, a calculatu catu ar costa calatoria pe calea ferata dela pamentu pana la sore, presupundu c'ar reusi cand-va legatura asta, si a ajunsu la rezultatulu, ca unu astfelu de biletu ar costa 930,000 dolari. Dupa tarifulu cailoru ferate ger-

mane, luandu-se de basu departarea mijlocia de 150 milioane kilometri, unu biletu pentru clasa II ar costa 6 3/4 milioane marce (a 60 cr.) Dispositia regulamentelor germane, ca biletele nu se potu da la alte persoane, intr'o astfelu de calatoriu nu s'ar pute indepini; biletele ar trebui sa pota trece ca mostenire celu puiniu la dece generatiuni, pentru-ca, decu calatoria ar urma cu-o iutela de 60 kilometri pe ora, ar finu 2.500,000 ore, seu 104,166 2/3 zile, seu 285 1/3 ani.

Turnulu Eiffel in briliante.

O firma din cele d'antai de giuavergii (argintari) din Parisu, Martin Posno si Comp., a venit la ideea sa imiteze turnulu lui Eiffel in aur si briliante. Obiectulu este inaltu de unu metru si e prelucratu din 40 kilo aur si 25-30 mii briliante, cari laolaltu representu o greutate de 3000 carati. Articolulu este o adeverata lucrare de arta. Turnulu este imitatu credinciosu in tote amenunzimile. Se potu vede la elu pavilonele, restaurantele, redactiunea lui „Figaro” si tote celelalte particularitati ale originalului. Stegulu tricoloru de pe verfulu turnulu este compusu din safire, briliante si rubine. In launtrulu turnuleului se afla o lampu electrica. Infatisarea intregulu obiectu, compusu numai din aur si petrii scumpe, e fermecatoare. Elu va fi asedatu in curendu in palatulu expozitiunei.

Cu musca pe caciu.

Din America ne aducu diarele urmatorea intemplanu dintr'unu orasu, in care falsificarea articulelor de bacania este la moda: Unu domnu cumparu 6 funti de zaharu, si observa ca acesta este biniortu mestecatu cu nisipu. A doua zi publica in diare o notița: „Nu treceți cu vederea! La unu bacanu de aici am cumparatu 6 funti de zaharu, in care am gasitu unu funtu de nisipu. Decu respectivulu omu de nimica imi va trimite 6 funti de zaharu veritabilu, nul voiu da de gol.” Ce se vede? In ziua urmatorea se trezesce cu cinci pachete de cate 6 funti zaharu dela toti cinci bacanii din oraselu.

Revolta de femei.

Se anunta din Sofia, ca mai multe sute de femei de terani au vrutu sa impiedece cu puterea darimarea unei biserici, pe care comuna hotarise a-o delatura din motive de regulare. Femeile aruncaru cu pietri asupra poliției; se chemaru pompierii, cari improscaru cu apa in ele, der fara rezultat. Numai miliția le-a pututu imprastia.

Unu originalu.

O istoria hazlie s'a petrecutu Miercuri dupa amiazu la una din portile expozitiunii din Parisu. Unu englesu se presintezu fara biletu si da controlorului o moneda de doi franci. Controlorulu ii observa, ca nu pote sa primescu bani, si ca visitorii trebuie sa vie cu bilete de intrare, cari se potu lua cu inlesnire dela comisionarii ce stacioneaza numeroși in prajma expozitiunei.

N'am incredere in omenii sia, raspunse Englezulu, si preferu sa-ți plătescu d-tale prețulu intrării.

Controlorulu, refusandu d'a primi banii, Englezulu ii presintezu pe rendu o piesa de douzeci lei, apoi unu biletu de o sutu, si in cele din urma unu biletu de o mii de franci.

Vedendu controlorulu, ca nu pote sa infranga indernicia originalului, se hotaru de scose unu francu din busunarulu seu si a trimite pe unulu din cei doi gardisti, ce stau de paza la portu, ca sa cumpere unu biletu, care costa 70 de bani.

Englezulu ia biletulu, baga in busunarulu restulu de trei-deci bani celu aducea, da cate o hartia de douzeci de franci celoru doi gardisti si intru cu gravitate in expozitie, dupa ce presinta biletulu de intrare controlorului,

care se alese cu unu francu scosu afaru din pungu.

Unu principe calageru.

Principele Ferdinand de Croy, pana acuma oficeru in garda prusiana, a esitu din armata si a plecatu la Roma spre a se pregatu pentru tagma preotescu.

Ierusalimulu erași orasu ovrescu.

Ierusalimulu capetu de nou caracterulu seu vechiu etnograficu. In anul 1880 nu erau in Ierusalimu mai multu de 5000 de Ovrei, er astazi suntu in Ierusalimu mai multu de catu 30,000 de Ovrei.

Descoperire.

Soi dumneta de cand suntu goi selbatice? Apoi de cand lumea... Ba nu, ci de cand i-a desoperitu Cristoforu Columb.

Unchiulu si nepotulu.

Ducu o vieta de desmatatu. De aceea o se mori tineru, pe cand eu o se traescu o sutu de ani.

O sutu de ani! Ah, unchiule, cum iti place sa mi spui totdeuna lucrurile cele mai neplacute.

Afacere gravu.

A... mare duelantu, primesce visita unui pretinu alu seu, care ii dice cu graba:

Amice, am trebuinta de doi martori.

Te bai! esclamu A... incantatu.

Nu me batu, ci me insoru.

A, apoi atunci, dise duelantulu cu fața ingrijata, afacerea e multu mai gravu!

Calendarulu septemanei. Table with columns for dates (Dum., Lunu, Marti, Mercuri, Joi, Vineri, Samb.) and corresponding names of saints or events.

Tergurile din Ardealu si Ungaria proprie.

Dela 1-15 Iunie. 1. Clusiu, Malincravu, Prostea Mare, Orastia, Fagarasu. (Recașu, Nagy-Gaj). 2. Silvasulu de susu, Seliște, Barotu. (Fagetu). 3. Gheorghiosan-Miclașu, Batonulu mare, Varheghiu, 3-8 tergu de lana in Brasovu, Bircu, Motisordu, (Tirnavia). 4. (Aradulu nou). 5. Bogyon, Becleanu, Manarade, Eted, Cetatea de baltu, Marpodu, Monoru, Sarpatocu, San-Paulu. (Giuri Raabu, Oradea mare). 6. Banița saseasca (Baița sas.) (Temesu-Butinu, Baia mare). 8. Baia de Crislu, Dobra. (Denta, Detta). 9. Deesu Jibotu. 12. Racoșulu infer., Vințulu de josu, Csaki-Garbeu, Cicu-Carțufaleu, Ghiurciu, Seica micu, Mocfalau, Panticelu, Somcherecu, Turda, Cinculu mare, Noustadtu. (Stuhlweissenburg, Tocal, Capalnașu, Chichinda mare) 13. (Baia mare). 14. Odorheulu sacuescu. 15. Cheșu, Mercurea, Teaca, Brasovu, Sereda, Sepsi-Sangeorgiu. (Buda, Panciova.)

Tergulu de rimatoru din Steinbruch. La 3 Iunie n. starea rimatoriloru a fostu de 127.733 capete, la 4 Iunie au intratu 1057 capete si au esitu 1172 remanendu la 4 Iunie unu numeru de 127623 capete. Se notezu: marfa unghurescu veche, grea dela 46 pana la 47 cr. - marfa unghurescu tinera grea dela 48 1/2 cr. pana la 49 1/2 cr., de mijlocu dela 48 1/2 cr. pana la 49 cr. - usora dela 48 cr. pana la 49 cr. - marfa feranescu grea dela - pana la - cr. - de mijlocu dela 48 pana la 49 cr. - usora dela 48 cr. pana la 49 cr. - Marfa de Romania.

de Bakony grea dela - cr. pana la - cr. transito mijlocia grea dela - cr. pana la - cr. insu transito usora dela - cr. pana la - cr. transio dto teposa grea dela - cr. pana la - cr. transito mijlocia dela - cr. pana la - cr. Marfa serbescu grea dela 48-49 - cr. transito mijlocia grea dela 46-47 cr. transito usora dela 45-46 cr. - Porcu ingrasatu de unu anu dela - cr. pana la - cr. ingrasatu cu cucuruzu dela - cr. pana la - cr. ingrasatu cu ghinda dela - cr. pana la - cr. Cantaritu la garu cu 4 1/2.

Trageri la sorti.

Losuri dela 1864 s'au sortatu la 1 crt. seriela: 65, 507, 795, 848, 899, 991, 1376, 1459, 1535, 1589, 1666, 1689, 1951, 2046, 2153, 2202, 2373, 2846, 3071, 3314, 3415, 3517, 3569, 3611, 3768, 3895.

Bursa de marfuri din Budapesta dela 5 Iunie 1889.

Table with multiple columns showing market prices for various goods like grain, oil, and flour, including quality and price per unit.

Cursulu pietei Brasovu

Table showing exchange rates and prices for various currencies and commodities in Brasov.

Bursa din Bucuresci din 5 Iunie

Table showing stock market data for various companies and bonds in Bucharest.

Cursulu la bursa de Viena

Table showing exchange rates for gold, silver, and other commodities in Vienna.

Editoru si Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 7.65
p. Meter — glatt und gemustert (circa 2500 versch. Farben und Dessins).
Gestreifte und karrirte Seidenstoffe von 80 kr.
bis fl. 6.35 p. Met. — (ca. 650 versch. Dess.) — versch. roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depôt **G. Henneberg** (K. u. K. Hofliefer.) **Zürich**. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

„ALBINA“, 85,2

Institutul de credit și de economii
FILIALA BRAȘOVŪ

Amanetază hârtii de valoare
ȘI DE CELEA ROMĂNESCI

pană la 85% din valoarea lor după cursul de Ți, și anume cu interese de
6% decă suma împrumutului trece peste v. a. fl. 1000.
6 1/2% decă suma împrumutului este sub v. a. fl. 1000.

Informațiuni mai de aproape se pot lua zilnic în biroulul institutului, piața No. 90, dela 8—2 ore d. p.

Picăturile de stomach MARIAZELLER,
care lucră escelent în contra tuturor bôlelor de stomach.

Neintrecute pentru lipsa de apetiț, slăbiciunea stomachului, respirațiunea cu mirosu greu, umflare (vânturi), răgăelă acră, colică, catară de stomach, acră, formarea de pétră și năsip, producerea escesivă de flegmă, gâlbănare, greață și vomare, durere de capu (decă provine dela stomach), cărcei la stomach, constipațiune seu încuare, încărcarea stomachului cu mănăci și bēuturi, limbric, suferințe de splină, ficat și de haemorhoide. — Prețulu unei sticle dinpreună cu prescriereade întrebuintare 40 cr., sticla indoită de mare 70 cr.

Espeđiția centrală prin farmacistulu
Carl Brady, Kremser (Moravia.)

Picăturile de stomach Mariazeller nu sunt un remediu secret. Părțile conținătoare sunt arătate în prescrierea de întrebuintare, ce se află la fie-care sticlă.

Veritabile se află mai în tôte farmaciile.

Avertismentu! Picăturile de stomach Mariazeller se falsifică și se imităz de multe ori. — Ca semn, că sunt veritabile, servece învôltôrea roșă provēdută cu marca de protecțiune de mai sus, și afără de acēsta pe fiecare prescriere de întrebuintare, ce se află la fiecare sticlă, trebuie să fie arătate, că acēsta s'a tipărit în tipografia D-lui H. Gusek în Kremser.

Veritabile se află: **Brașov**, farmacia *Franz Kellemen*, farmacia la „Biserica Albă”, farm. *I. Goos*; farm. *Iul. Hornung*; farmacia *Ferdinand Iekelius*; farm. *K. L. Schuster*; farm. *Heinrich G. Obert*; farm. *Ed. Kugler* la „Higiea”; fa m. *G. Iekelius* în Hoszufalu.

Băile Tușnad: farmacia *Alex. Dobay*. **Cohalnu**: farm. *Ed. Melas*, farmacia *E. Wolff*, **Feldôra**: (Marienburg), farm. *Wil. Schneider*. **Făgăraș**: farm. *v. Bildner*, farm. *Hermann Sz. Szt. György*; farm. *Val. Beteg*, farm *Barabás Fer.* 13,52—10

O prăvăliă de fierărie

situată în piēța Făgărașului de preste 40 de ani, întocmită frumos, bine cercetată de mușterii bun și solidi, provēdută cu mărfurile necesare, frumos asortate se vinde din cause familiare sub condițiuni foarte favorabile.

Informațiuni dă administrațiunea acestei foi. 92,2

Rugămū pe domnii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primitu ȃiarul nostru pană acuma.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Ciorapi și mănuși de vară

cea mai bună fabricațiune germană

Bărbați, Dame și Copii

la **SOFIE OBERT.**

91,3—2

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei” à 5 cr. se pot cumpăra în tutungeria **I. Gross**, în librăria **Nicolae Ciurcu** și **Albrecht & Zillich**.

Attenzione.

Autovità, Necozianti, — qualunque riceve subito e gratuitamente: Prospetti ecc. delle macchine da scrivere e da copiare, le più nuove, più solide ed a miglior mercato.

Otto Stener, Fabbrica di macchine da scrivere e da copiare. Berlino SW. Friedrichstrasse 243.

Zacherlin

celu mai escelent mijlocu în contra tuturor insectelor

folosește cu tăriă frapantă și distruge insectele, ce se află, astufeliu de iute și siguru încatū nicu urmă a lorū nu mai rămâne.

Distruge totalu ploșnițele (păduchii de lemn) și purecii.

Curăță bucătăriile radicalu de prăsila gândaciloru.

Delătură imediatu tôte stricăciunea moliiloru.

Eliberéză celu mai iute de supărarea muștelorū.

Apără animalele nōstre domestice și plantele de totu felulu de parasiți și de bōlele ce urméză din cauza lorū.

Curăță cu desevēșire capulu de păduchi etc.

➡ Să se observe strictu: Ceea-ce se vinde cântăritu în hârtiă nu este niciodatā **Specialitate-Zacherl.** ➡

Numai în Sticle-originale veritabilu și efinu de procuratū dela depositulu principalu

I. Zacherl, Wien, I. Goldschmiedgasse 2.

În Brașovū dela Domnii:

I. L. & A. Hesshaimer	Heinrich Zintz	Ed. Kugler, farm.
Emil Porr	Carl Irk	Iul. Müller, „
Demeter Eremlas	Heinrich Rhein	N. Grădinar
Karl Schuster, farmac.	Ferd. Iekelius, farm.	Ioh. Lerchenfeld
Iulius Hornung „	Franz Kelemen	Karl Töpfer
I. Goos „	Emil Jekellus	George Ștefanovic.

In **Elôpatak** la Domnii: **I. Müller farmac.**

In **Râșnov** „ **Ios. Schuster**

In **Șercaia** „ **Iacob Ehrenwald**

In **Uzon** „ **G. Temesvary & Söhne**

In orașele cealalte și la țară depositele de **Zacherlin** veritabilu se pot vedea pe placatele espuse.